ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 21.6.2007
COM(2007) 350 τελικό

2007/0123 (AVC)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

για τη σύναψη, εξ ονόματος της Κοινότητας, της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, αφετέρου

(υποβληθείσες από την Επιτροπή)

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Οι δύο συνημμένες προτάσεις αποτελούν τις νομικές πράξεις για την υπογραφή και τη σύναψη της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, αφετέρου: i) Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου για την υπογραφή της συμφωνίας· ii) Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη σύναψη της συμφωνίας.

2. Η Επιτροπή υπέβαλε τον Απρίλιο του 2005, την έκθεση σκοπιμότητας σχετικά με τη ΣΣΣ με τη Σερβία και Μαυροβούνιο[1]. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η Σερβία και Μαυροβούνιο έχουν προετοιμαστεί επαρκώς ώστε να διαπραγματευθούν μια ΣΣΣ. Στις 3 Οκτωβρίου 2005, το Συμβούλιο αποφάσισε να εξουσιοδοτήσει την Επιτροπή να διαπραγματευθεί Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με τη Σερβία και Μαυροβούνιο. Οι διαπραγματεύσεις για τη σύναψη Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με τη Σερβία και Μαυροβούνιο άρχισαν στις 10 Οκτωβρίου 2005.

3. Ύστερα από δημοψήφισμα το Μάιο του 2006, το Κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου εξέδωσε, στις 3 Ιουνίου 2006, Διακήρυξη Ανεξαρτησίας και η Δημοκρατία του Μαυροβουνίου αποσύρθηκε από την Ένωση των κρατών της Σερβίας και Μαυροβουνίου. Επομένως, στις 24 Ιουλίου 2006, υιοθετήθηκαν νέες οδηγίες διαπραγμάτευσης για το Μαυροβούνιο και οι διαπραγματεύσεις άρχισαν εκ νέου στις 25 Σεπτεμβρίου 2006. Οι διαπραγματεύσεις αυτές περατώθηκαν την 1η Δεκεμβρίου 2006 και, ύστερα από διαπραγματεύσεις με τα κράτη μέλη της ΕΕ, τα αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων για τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μονογραφήθηκαν στην Ποντογκόριτσα, στις 15 Μαρτίου 2007.

4. Η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης επικεντρώνεται στα ακόλουθα βασικά στοιχεία:

   – την έναρξη πολιτικού διαλόγου με το Μαυροβούνιο·

   – την ενισχυμένη περιφερειακή συνεργασία, καθώς και την εγκαθίδρυση ζωνών ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ των χωρών της περιοχής·

   – την προοπτική εγκαθίδρυσης ζώνης ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας·

   – διατάξεις σχετικά με την κυκλοφορία των εργαζομένων, την ελευθερία εγκατάστασης, την παροχή υπηρεσιών, τις τρέχουσες πληρωμές και την κίνηση κεφαλαίων·

   – την υποχρέωση του Μαυροβουνίου να εναρμονίσει τη νομοθεσία του με εκείνη της ΕΚ, ιδίως σε βασικούς τομείς της εσωτερικής αγοράς·

[1] COM(2005) 476 τελικό της 12ης Απριλίου 2005.

– διατάξεις για τη συνεργασία με το Μαυροβούνιο σε ευρύ φάσμα τομέων, συμπεριλαμβανομένων της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας·

– διάταξη για τη σύσταση Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, το οποίο επιβλέπει την εφαρμογή της Συμφωνίας, Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σύνδεσης.

5. Η Επιτροπή ζητεί από το Συμβούλιο να εγκρίνει οριστικά το κείμενο της ΣΣΣ, το οποίο εκπονήθηκε σε στενή συνεννόηση με την ειδική επιτροπή που δημιουργήθηκε για το σκοπό αυτό (συγκεκριμένα την επιτροπή για την περιοχή των Δυτικών Βαλκανίων - COWEB), και να κινήσει τις διαδικασίες για την υπογραφή και τη σύναψη της παρούσας συμφωνίας με βάση τις συνημμένες δύο προτάσεις.

6. Οι διαδικασίες για την υπογραφή και τη σύναψη της συμφωνίας είναι διαφορετικές για τις δύο Ευρωπαϊκές Κοινότητες (την Ευρωπαϊκή Κοινότητα και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενέργειας):

α) όσον αφορά την υπογραφή, το άρθρο 300 παράγραφος 2 πρώτη φράση πρώτη περίπτωση της συνθήκης ΕΚ προβλέπει χωριστή απόφαση του Συμβουλίου για την υπογραφή της συμφωνίας εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας· στο πλαίσιο της συνθήκης ΕΚΑΕ, δεν απαιτείται παρόμοια πράξη·

β) όσον αφορά τη σύναψη της συμφωνίας:

– το Συμβούλιο συνάπτει τη συμφωνία εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφού λάβει τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, δυνάμει του άρθρου 310 της Συνθήκης·

– το Συμβούλιο εγκρίνει την συμφωνία εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, δυνάμει του άρθρου 101 δεύτερη παράγραφος της συνθήκης ΕΚΑΕ, και, εν συνεχεία, η συμφωνία συνάπτεται από την Επιτροπή.

7. Με βάση τα ανωτέρω, η Επιτροπή καλεί το Συμβούλιο i) να αποφασίσει για την υπογραφή της συμφωνίας εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ii) να συνάψει τη συμφωνία εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και να δώσει την έγκρισή του για τη σύναψή της από την Ευρατόμ.

Απαιτούμενη προϋπόθεση για τη θέση σε ισχύ της συμφωνίας είναι η επικύρωσή της από όλα τα κράτη μέλη.

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την υπογραφή, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 310 σε συνδυασμό με το άρθρο 300 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο πρώτη φράση,

την πρόταση της Επιτροπής[2],

Εκτιμώντας τα ακόλουθα :

(1) Οι διαπραγματεύσεις με τη Δημοκρατία του Μαυροβουνίου για τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και του Μαυροβουνίου, αφετέρου, έχουν ολοκληρωθεί.

(2) Οι εμπορικές διατάξεις που περιέχονται στην παρούσα συμφωνία είναι έκτακτης φύσης και συνδέονται με την πολιτική που εφαρμόζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης και δεν θα αποτελέσουν για την Ευρωπαϊκή Ένωση προηγούμενο όσον αφορά την εμπορική πολιτική της Κοινότητας έναντι τρίτων χωρών άλλων από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

(3) Με την επιφύλαξη ενδεχόμενης σύναψης σε μεταγενέστερη ημερομηνία, η συμφωνία που μονογραφήθηκε στις 15 Μαρτίου 2007 πρέπει, επομένως, να υπογραφεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας,

[2] ΕΕ C , , σ. .

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ:

Άρθρο μόνο

Με την επιφύλαξη ενδεχόμενης σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία, ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εξουσιοδοτείται να ορίσει τα πρόσωπα που είναι αρμόδια να υπογράψουν, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, τη Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, αφετέρου.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

2007/0123 (AVC)

Πρόταση

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

για τη σύναψη, εξ ονόματος της Κοινότητας, της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, αφετέρου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,
Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 310 σε συνδυασμό με το άρθρο 300 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο τελευταία πρόταση και το άρθρο 300 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο,

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, και ιδίως το άρθρο 101 δεύτερο εδάφιο,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη σύμφωνη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[3],

την έγκριση του Συμβουλίου σύμφωνα με το άρθρο 101 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, αφετέρου, υπεγράφη για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στ.. [Βρυξέλλες/Λουξεμβούργο] την … 2007, με την επιφύλαξη της ενδεχόμενης σύναψής της σε μεταγενέστερη ημερομηνία, σύμφωνα με την απόφαση αριθ. …/ΕΚ του Συμβουλίου, της …[4].

(2) Οι εμπορικές διατάξεις που περιέχονται στην παρούσα συμφωνία είναι έκτακτης φύσης και συνδέονται με την πολιτική που εφαρμόζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης και δεν θα αποτελέσουν για την Ευρωπαϊκή Ένωση προηγούμενο όσον αφορά την εμπορική πολιτική της Κοινότητας έναντι τρίτων χωρών άλλων από τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων.

---

[3] ΕΕ C , , σ. .
[4] ΕΕ C , , σ. .

(3) Η παρούσα συμφωνία θα πρέπει να εγκριθεί,

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΥΝ:

Άρθρο 1

Η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους, αφενός, και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, αφετέρου, τα παραρτήματα και τα πρωτόκολλα που επισυνάπτονται σε αυτήν, καθώς και οι κοινές δηλώσεις και η δήλωση της Κοινότητας που προσαρτώνται στην Τελική Πράξη, εγκρίνονται εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

Τα κείμενα που αναφέρονται στην πρώτη παράγραφο επισυνάπτονται στην παρούσα απόφαση.

Άρθρο 2

1. Η θέση που θα λάβει η Κοινότητα στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και στην Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, όταν αυτή εξουσιοδοτηθεί σχετικώς από το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, καθορίζεται από το Συμβούλιο κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής ή, κατά περίπτωση, από την Επιτροπή, σύμφωνα πάντοτε με τις αντίστοιχες διατάξεις των συνθηκών.

2. Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου, σύμφωνα με το άρθρο 120 της Συμφωνίας Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, προεδρεύει του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης. Αντιπρόσωπος της Επιτροπής προεδρεύει της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης σύμφωνα με τον εσωτερικό της κανονισμό.

3. Η απόφαση δημοσίευσης των αποφάσεων του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* λαμβάνεται για κάθε περίπτωση χωριστά από το Συμβούλιο και την Επιτροπή αντίστοιχα.

Άρθρο 3

Ο Πρόεδρος του Συμβουλίου εξουσιοδοτείται να ορίσει τα πρόσωπα που είναι αρμόδια για την κατάθεση, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της πράξης έγκρισης που προβλέπεται στο άρθρο 138 της συμφωνίας. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής καταθέτει την εν λόγω πράξη έγκρισης εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για την Επιτροπή
Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗΣ
μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΔΕΣΗΣ
μεταξύ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και των κρατών μελών τους και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΟΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΜΑΛΤΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

ΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

συμβαλλόμενα μέρη της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας και της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, εφεξής «τα κράτη μέλη», και

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ και Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΑΤΟΜΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ,

εφεξής «η Κοινότητα»,

αφενός, και

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ, εφεξής καλούμενη «Μαυροβούνιο», αφετέρου,

Εκτιμώντας τους στενούς δεσμούς μεταξύ των μερών και τις κοινές τους αξίες, καθώς και την επιθυμία τους να ενισχύσουν τους δεσμούς αυτούς και να καθιερώσουν στενές και μόνιμες σχέσεις βασιζόμενες στην αμοιβαιότητα και το αμοιβαίο συμφέρον, γεγονός που θα επιτρέψει στο Μαυροβούνιο να ενισχύσει και να επεκτείνει τις σχέσεις με την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της·

Εκτιμώντας τη σημασία της παρούσας συμφωνίας, στο πλαίσιο της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης (ΔΣΣ) με τις χώρες της νοτιοανατολικής Ευρώπης, για την εγκαθίδρυση και την εδραίωση σταθερής ευρωπαϊκής τάξης βασιζόμενης στη συνεργασία, της οποίας η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί το υπόβαθρο, καθώς και στο πλαίσιο του συμφώνου σταθερότητας·

Εκτιμώντας την ετοιμότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης να εντάξει, στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, το Μαυροβούνιο στο γενικό πολιτικό και οικονομικό πλαίσιο της Ευρώπης και την ιδιότητα του Μαυροβουνίου ως δυνητικής υποψήφιας χώρας μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με βάση τη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και την εκπλήρωση των κριτηρίων που όρισε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Ιούνιο 1993, με την επιφύλαξη της επιτυχούς εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, ιδίως όσον αφορά την περιφερειακή συνεργασία·

Εκτιμώντας την ευρωπαϊκή εταιρική σχέση, η οποία προσδιορίζει τις προτεραιότητες που αποβλέπουν στη στήριξη των προσπαθειών της χώρας να πλησιάσει περισσότερο την Ευρωπαϊκή Ένωση·

Εκτιμώντας τη δέσμευση των μερών να συμβάλουν με κάθε τρόπο στην πολιτική, οικονομική και θεσμική σταθεροποίηση στο Μαυροβούνιο, καθώς και στην περιοχή, μέσω της ανάπτυξης της κοινωνίας των πολιτών και του εκδημοκρατισμού, της δημιουργίας θεσμών και της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, της ολοκλήρωσης του περιφερειακού εμπορίου και της βελτιωμένης οικονομικής συνεργασίας, καθώς και μέσω της συνεργασίας σε ένα ευρύ φάσμα τομέων και ειδικότερα στον τομέα της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, και της ενίσχυσης της εθνικής και περιφερειακής ασφάλειας·

Εκτιμώντας τη δέσμευση των μερών να ενισχύσουν τις πολιτικές και οικονομικές ελευθερίες που αποτελούν το ίδιο το θεμέλιο της παρούσας συμφωνίας, καθώς και τη δέσμευσή τους να σεβαστούν τα ανθρώπινα δικαιώματα και το κράτος δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των εθνοτικών μειονοτήτων, και τις δημοκρατικές αρχές μέσω ενός πολυκομματικού συστήματος με ελεύθερες και αδιάβλητες εκλογές·

Εκτιμώντας τη δέσμευση των μερών για πλήρη εφαρμογή όλων των αρχών και των διατάξεων του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών, του ΟΑΣΕ, κυρίως εκείνων της τελικής πράξης του Ελσίνκι, των τελικών κειμένων των Διασκέψεων της Μαδρίτης και της Βιέννης, του Χάρτη των Παρισίων για μία Νέα Ευρώπη, καθώς και του συμφώνου σταθερότητας για την Νοτιοανατολική Ευρώπη, έτσι ώστε να συμβάλουν στην περιφερειακή σταθερότητα και τη συνεργασία μεταξύ των χωρών της περιοχής·

Επιβεβαιώνοντας το δικαίωμα επιστροφής όλων των προσφύγων και των εκτοπισθέντων ατόμων στο εσωτερικό της χώρας, καθώς και το δικαίωμα προστασίας της ιδιοκτησίας τους και των διαφόρων άλλων συναφών ανθρώπινων δικαιωμάτων τους·

Εκτιμώντας τη δέσμευση των μερών να εφαρμόσουν τις αρχές της ελεύθερης οικονομίας της αγοράς και της αειφόρου ανάπτυξης, καθώς και την ετοιμότητα της Κοινότητας να συμβάλει στις οικονομικές μεταρρυθμίσεις στο Μαυροβούνιο·

Εκτιμώντας τη δέσμευση των μερών για ελεύθερο εμπόριο, τηρουμένων των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τον ΠΟΕ·

Εκτιμώντας την επιθυμία των μερών να αναπτύξουν περαιτέρω τον τακτικό πολιτικό διάλογο επί διμερών και διεθνών θεμάτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών θεμάτων, λαμβάνοντας υπόψη την Κοινή Εξωτερική Πολιτική και Πολιτική Ασφαλείας (ΚΕΠΠΑ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

Εκτιμώντας τη δέσμευση των μερών να καταπολεμήσουν το οργανωμένο έγκλημα και να ενισχύσουν τη συνεργασία για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας βάσει της διακήρυξης που εξέδωσε η Ευρωπαϊκή Διάσκεψη στις 20 Οκτωβρίου 2001·

Με την πεποίθηση ότι η Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης θα δημιουργήσει νέο κλίμα στις οικονομικές σχέσεις μεταξύ τους και, κυρίως, στην ανάπτυξη του εμπορίου και των επενδύσεων, καθοριστικών παραγόντων για την οικονομική αναδιάρθρωση και τον εκσυγχρονισμό·

Έχοντας υπόψη τη δέσμευση του Μαυροβουνίου να εναρμονίσει, στους σχετικούς τομείς, τη νομοθεσία του με εκείνη της Κοινότητας και να την εφαρμόσει αποτελεσματικά·

Λαμβάνοντας υπόψη την επιθυμία της Κοινότητας να παράσχει αποφασιστική στήριξη για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης και να χρησιμοποιήσει προς τον σκοπό αυτό όλα τα διαθέσιμα μέσα συνεργασίας και τεχνικής, χρηματοδοτικής και οικονομικής βοήθειας επί μίας συνολικής ενδεικτικής πολυετούς βάσης·

Επιβεβαιώνοντας ότι οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας που εμπίπτουν στο πεδίο του τρίτου μέρους, τίτλος IV της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, δεσμεύουν το Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία ως χωριστά συμβαλλόμενα μέρη και όχι ως μέρη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, έως ότου το Ηνωμένο Βασίλειο ή η Ιρλανδία (κατά περίπτωση) κοινοποιήσουν στο Μαυροβούνιο ότι δεσμεύονται ως μέρη της Ευρωπαϊκής

Κοινότητας, σύμφωνα με το πρωτόκολλο για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας που προσαρτάται στη συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Το ίδιο ισχύει για τη Δανία, σύμφωνα με το προσαρτημένο στις εν λόγω συνθήκες πρωτόκολλο σχετικά με τη θέση της Δανίας·

Υπενθυμίζοντας τη σύνοδο κορυφής του Ζάγκρεμπ, όπου έγινε έκκληση για μεγαλύτερη εδραίωση των σχέσεων μεταξύ των χωρών της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης και της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθώς και για καλύτερη περιφερειακή συνεργασία·

Υπενθυμίζοντας ότι κατά τη σύνοδο κορυφής της Θεσσαλονίκης ενισχύθηκε η διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης ως πλαίσιο για την πολιτική που διέπει τις σχέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων και υπογραμμίστηκε η προοπτική της ενσωμάτωσής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ανάλογα με την πρόοδο της μεταρρύθμισης σε κάθε μία από αυτές και τις επιδόσεις τους·

Υπενθυμίζοντας τη Συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης που υπεγράφη στις 19 Δεκεμβρίου 2006 στο Βουκουρέστι, ούτως ώστε να βελτιωθούν η ικανότητα της περιοχής να προσελκύσει επενδύσεις και οι προοπτικές ένταξής της στην παγκόσμια οικονομία·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ την καθιέρωση στενότερης πολιτιστικής συνεργασίας και την ανάπτυξη της ανταλλαγής πληροφοριών,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ:

Άρθρο 1

1. Εγκαθιδρύεται σύνδεση μεταξύ της Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου, αφετέρου,

2. Οι στόχοι της σύνδεσης αυτής είναι:

   – να στηριχθούν οι προσπάθειες του Μαυροβουνίου για ενίσχυση της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου·

   – να στηριχθούν τόσο η πολιτική, οικονομική και θεσμική σταθερότητα στο Μαυροβούνιο όσο και η σταθερότητα της περιοχής·

   – να δημιουργηθεί κατάλληλο πλαίσιο διεξαγωγής πολιτικού διαλόγου που θα επιτρέψει την ανάπτυξη στενών πολιτικών σχέσεων μεταξύ των μερών·

   – να στηριχθούν οι προσπάθειες του Μαυροβουνίου να αναπτύξει την οικονομική και διεθνή συνεργασία του, μεταξύ άλλων, μέσω της εναρμόνισης της νομοθεσίας του με εκείνη της Κοινότητας·

   – να στηριχθούν οι προσπάθειες του Μαυροβουνίου να ολοκληρώσει τη μετάβασή του σε μία λειτουργούσα οικονομία της αγοράς·

   – να προωθηθούν αρμονικές οικονομικές σχέσεις και να αναπτυχθεί σταδιακά μία ζώνη ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου·

– να προωθηθεί η περιφερειακή συνεργασία σε όλους τους τομείς που καλύπτει η παρούσα συμφωνία.

ΤΙΤΛΟΣ Ι
ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Άρθρο 2

Ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως διακηρύσσονται στην παγκόσμια διακήρυξη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ορίζονται στην Ευρωπαϊκή σύμβαση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, στην Τελική Πράξη του Ελσίνκι και στο Χάρτη των Παρισίων για μια νέα Ευρώπη, η τήρηση των αρχών του διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της πλήρους συνεργασίας με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία (FYROM), και το κράτος δικαίου, καθώς και οι αρχές της οικονομίας της αγοράς, όπως εκφράζονται στο κείμενο της ΔΑΣΕ της Βόννης για την οικονομική συνεργασία, αποτελούν τη βάση της εσωτερικής και εξωτερικής πολιτικής των μερών και συνιστούν θεμελιώδη στοιχεία της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 3

Η καταπολέμηση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής καθώς και των μέσων διανομής τους αποτελεί βασικό στοιχείο της συμφωνίας.

Άρθρο 4

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τη σημασία που αποδίδουν στην εφαρμογή των διεθνών υποχρεώσεων, κυρίως στην πλήρη συνεργασία με το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο για την πρώην Γιουγκοσλαβία.

Άρθρο 5

Η διεθνής και περιφερειακή ειρήνη και σταθερότητα και η ανάπτυξη σχέσεων καλής γειτονίας, καθώς και ο σεβασμός και η προστασία των μειονοτήτων αποτελούν το επίκεντρο της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 21ης Ιουνίου 1999. Η σύναψη και η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας εντάσσονται στο πλαίσιο των συμπερασμάτων του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 29ης Απριλίου 1997 και βασίζονται στις ιδιαίτερες επιδόσεις του Μαυροβουνίου.

Άρθρο 6

Το Μαυροβούνιο δεσμεύεται να συνεχίσει και να ενθαρρύνει τη συνεργασία και τις σχέσεις καλής γειτονίας με τις άλλες χώρες της περιοχής και παράλληλα το κατάλληλο επίπεδο αμοιβαίων παραχωρήσεων όσον αφορά την κυκλοφορία των προσώπων, των αγαθών, των κεφαλαίων και των υπηρεσιών καθώς και την ανάπτυξη σχεδίων κοινού ενδιαφέροντος, ιδίως

εκείνων που έχουν σχέση με την επαναπατρισμό των προσφύγων και την καταπολέμηση του εγκλήματος, της διαφθοράς, της νομιμοποίησης προσόδων από παράνομες δραστηριότητες, της παράνομης μετανάστευσης και του λαθρεμπορίου ναρκωτικών. Η δέσμευση αυτή αποτελεί κύριο παράγοντα για την ανάπτυξη των σχέσεων και της συνεργασίας μεταξύ των μερών και συμβάλλει συνεπώς στην περιφερειακή σταθερότητα.

Άρθρο 7

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη σημασία που αποδίδουν στην καταπολέμηση της τρομοκρατίας και στην τήρηση των διεθνών υποχρεώσεων στον τομέα αυτό.

Άρθρο 8

Η σύνδεση θα πραγματοποιηθεί σταδιακά και θα υλοποιηθεί πλήρως εντός μέγιστης μεταβατικής περιόδου πέντε ετών.

Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης εξετάζει τακτικά την εφαρμογή της συμφωνίας και τη θέσπιση και εφαρμογή εκ μέρους του Μαυροβουνίου των νομικών, διοικητικών, θεσμικών και οικονομικών μεταρρυθμίσεων, βάσει του προοιμίου και σύμφωνα με τις γενικές αρχές που καθορίζονται στην παρούσα συμφωνία. Θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τις προτεραιότητες που καθορίζονται στην ευρωπαϊκή εταιρική σχέση και οι οποίες αφορούν την παρούσα συμφωνία και θα έχει συνοχή με τους μηχανισμούς που δημιουργήθηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης, ιδίως με την έκθεση προόδου για τη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης.

Βάσει αυτής της επανεξέτασης, το ΣΣΣ θα εκδίδει συστάσεις και μπορεί να λαμβάνει αποφάσεις. Όταν επισημαίνονται ιδιαίτερες δυσκολίες κατά την επανεξέταση, μπορεί να γίνεται προσφυγή στους μηχανισμούς επίλυσης των διαφορών που θεσπίζονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

Η πλήρης σύνδεση θα επιτευχθεί σταδιακά. Το αργότερο τρία έτη μετά τη θέση σε εφαρμογή της συμφωνίας, το ΣΣΣ θα προβεί σε διεξοδική εξέταση της εφαρμογής της συμφωνίας. Βάσει αυτής της εξέτασης, το ΣΣΣ θα αξιολογήσει την πρόοδο που θα έχει επιτευχθεί από το Μαυροβούνιο και θα λάβει ενδεχομένως αποφάσεις, όσον αφορά τα επόμενα στάδια της σύνδεσης.

Η προαναφερόμενη εξέταση δεν θα ισχύει για την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων (Τίτλος IV), για την οποία προβλέπεται ειδικό χρονοδιάγραμμα στις διατάξεις της συμφωνίας.

Άρθρο 9

Η συμφωνία πρέπει να συμβιβάζεται πλήρως, και να εφαρμόζεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ΠΟΕ, ιδίως με το άρθρο XXIV της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) του 1994 και το άρθρο V της Γενικής Συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS).

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ

Άρθρο 10

1. Στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, αναπτύσσεται περαιτέρω ο πολιτικός διάλογος μεταξύ των μερών. Ο εν λόγω διάλογος συνοδεύει και εδραιώνει την προσέγγιση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μαυροβουνίου και συμβάλλει στην καθιέρωση στενών δεσμών αλληλεγγύης και νέων μορφών συνεργασίας μεταξύ των μερών.

2. Ο πολιτικός διάλογος θα προωθήσει ιδίως:

   – την πλήρη ένταξη του Μαυροβουνίου στην κοινότητα των δημοκρατικών εθνών και τη σταδιακή προσέγγιση με την Ευρωπαϊκή Ένωση·

   – την αυξανόμενη σύγκλιση των θέσεων των μερών επί διεθνών θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων της ΚΕΠΠΑ, ενδεχομένως με την ανταλλαγή πληροφοριών και, ιδίως, επί των θεμάτων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στα συμβαλλόμενα μέρη·

   – την περιφερειακή συνεργασία και την ανάπτυξη σχέσεων καλής γειτονίας·

   – κοινές απόψεις για την ασφάλεια και τη σταθερότητα στην Ευρώπη, συμπεριλαμβανομένης της συνεργασίας στους τομείς που καλύπτει η ΚΕΠΠΑ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Τα μέρη θεωρούν ότι η διάδοση των όπλων μαζικής καταστροφής και των μέσων διανομής τους, τόσο σε κρατικούς όσο και σε μη κρατικούς φορείς, αποτελεί μία από τις σοβαρότερες απειλές κατά της διεθνούς σταθερότητας και ασφάλειας. Τα μέρη συμφωνούν επομένως να συνεργασθούν και να συμβάλουν στην καταπολέμηση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και των μέσων διανομής τους μεριμνώντας για την πλήρη τήρηση και εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο των υποχρεώσεων που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο των διεθνών συνθηκών και συμφωνιών για τον αφοπλισμό και τη μη διάδοση αυτών των όπλων, καθώς και των άλλων διεθνών υποχρεώσεών τους στο συγκεκριμένο τομέα. Τα μέρη συμφωνούν ότι η παρούσα διάταξη αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο της παρούσας συμφωνίας και θα περιληφθεί στον πολιτικό διάλογο που θα συνοδεύσει και θα εδραιώσει αυτά τα στοιχεία.

   Τα μέρη επιπλέον συμφωνούν να συνεργάζονται και να συμβάλλουν στην καταπολέμηση της διάδοσης των όπλων μαζικής καταστροφής και των μέσων διανομής τους :

   – μεριμνώντας για την υπογραφή, την επικύρωση ή την προσχώρηση, κατά περίπτωση, και την πλήρη εφαρμογή όλων των άλλων συναφών διεθνών πράξεων·

   – δημιουργώντας ένα αποτελεσματικό σύστημα εθνικών ελέγχων εξαγωγής, το οποίο θα καλύπτει τόσο την εξαγωγή όσο και τη διαμετακόμιση προϊόντων

που συνδέονται με τα όπλα μαζικής καταστροφής, θα περιλαμβάνει επίσης έλεγχο της τελικής χρησιμοποίησης των τεχνολογιών διπλής χρήσης με σκοπό την παραγωγή όπλων μαζικής καταστροφής, και θα προβλέπει αυστηρές κυρώσεις σε περίπτωση παραβιάσεων που διαπιστώνονται κατά τους ελέγχους εξαγωγής.

Ο πολιτικός διάλογος στον τομέα αυτό μπορεί να πραγματοποιείται σε περιφερειακό επίπεδο.

Άρθρο 11

1. Ο πολιτικός διάλογος πραγματοποιείται στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, το οποίο έχει τη γενική αρμοδιότητα για οποιοδήποτε θέμα που τυχόν επιθυμούν να του υποβάλουν τα μέρη.

2. Κατόπιν αιτήσεως των μερών, ο πολιτικός διάλογος μπορεί επίσης να λαμβάνει τις ακόλουθες μορφές:

   – συνεδριάσεις, όπου κρίνεται αναγκαίο, ανώτερων υπαλλήλων που εκπροσωπούν το Μαυροβούνιο, αφενός, και την προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το Γενικό Γραμματέα/Ύπατο Εκπρόσωπο για την ΚΕΠΠΑ και την Επιτροπή, αφετέρου·

   – πλήρη αξιοποίηση όλων των διπλωματικών διαύλων μεταξύ των μερών, συμπεριλαμβανομένων των κατάλληλων επαφών σε τρίτες χώρες και στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, του ΟΟΣΑ, του Συμβουλίου της Ευρώπης και άλλων διεθνών φόρουμ·

   – κάθε άλλο μέσο που θα μπορούσε να συμβάλει επωφελώς στην παγίωση, την ανάπτυξη και την επίσπευση του διαλόγου αυτού, συμπεριλαμβανομένων των μέσων που προσδιορίστηκαν στο θεματολόγιο της Θεσσαλονίκης.

Άρθρο 12

Ο πολιτικός διάλογος σε κοινοβουλευτικό επίπεδο πραγματοποιείται στο πλαίσιο της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης που συγκροτείται βάσει του άρθρου 125.

Άρθρο 13

Ο πολιτικός διάλογος μπορεί να διενεργείται σε πολυμερές επίπεδο, και ως περιφερειακός διάλογος που περιλαμβάνει και άλλες χώρες της περιοχής, καθώς και στο πλαίσιο του φόρουμ ΕΕ-Δυτικών Βαλκανίων.

ΤΙΤΛΟΣ ΙΙΙ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 14

Σύμφωνα με τη δέσμευσή του για διεθνή και περιφερειακή ειρήνη και σταθερότητα και για την ανάπτυξη σχέσεων καλής γειτονίας, το Μαυροβούνιο θα προωθήσει δραστήρια την περιφερειακή συνεργασία. Τα προγράμματα βοήθειας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας μπορούν να στηρίζουν έργα περιφερειακής ή διασυνοριακής διάστασης, μέσω των προγραμμάτων τεχνικής βοήθειας.

Όταν το Μαυροβούνιο προτίθεται να ενισχύσει τη συνεργασία του με μια από τις χώρες που αναφέρονται στα άρθρα 15 έως 17 παρακάτω, ενημερώνει και συμβουλεύεται την Κοινότητα και τα κράτη μέλη της σύμφωνα με τις διατάξεις που καθορίζονται στον τίτλο Χ, «Θεσμικές, γενικές και τελικές διατάξεις».

Το Μαυροβούνιο εφαρμόζει πλήρως τις υφιστάμενες διμερείς συμφωνίες που αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγμάτευσης δυνάμει του μνημονίου συμφωνίας για τη διευκόλυνση και ελευθέρωση του εμπορίου, το οποίο υπεγράφη στις Βρυξέλλες στις 27 Ιουνίου 2001 από τη Σερβία και Μαυροβούνιο, καθώς και τη συμφωνία Ελεύθερων Συναλλαγών της Κεντρικής Ευρώπης που υπεγράφη στις 19 Δεκεμβρίου 2006 στο Βουκουρέστι.

Άρθρο 15
Συνεργασία με άλλες χώρες
που έχουν υπογράψει Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης

Μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας, το Μαυροβούνιο θα αρχίσει διαπραγματεύσεις με τις χώρες που έχουν ήδη υπογράψει Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, με στόχο τη σύναψη διμερών συμβάσεων περιφερειακής συνεργασίας, σκοπός των οποίων θα είναι η ενίσχυση του πεδίου εφαρμογής της συνεργασίας μεταξύ των ενδιαφερόμενων χωρών.

Τα κύρια στοιχεία των εν λόγω συμβάσεων θα είναι τα εξής:

– ο πολιτικός διάλογος·

– η εγκαθίδρυση ζωνών ελεύθερων συναλλαγών, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ΠΟΕ·

– αμοιβαίες παραχωρήσεις σχετικά με την κυκλοφορία των εργαζομένων, την εγκατάσταση, την παροχή υπηρεσιών, τις τρέχουσες πληρωμές και την κυκλοφορία κεφαλαίων, καθώς και με άλλες πολιτικές που έχουν σχέση με την κυκλοφορία προσώπων, σε επίπεδο ισοδύναμο με αυτό της παρούσας συμφωνίας·

– διατάξεις για τη συνεργασία σε άλλους τομείς, ανεξάρτητα από το αν αυτοί καλύπτονται ή όχι από την παρούσα συμφωνία, ιδίως στον τομέα της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας.

Οι εν λόγω συμβάσεις θα περιέχουν τις κατάλληλες διατάξεις για τη δημιουργία των αναγκαίων θεσμικών μηχανισμών.

Οι συμβάσεις αυτές θα συναφθούν εντός δύο ετών από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας. Η ετοιμότητα του Μαυροβουνίου να συνάψει τέτοιες συμβάσεις θα αποτελέσει προϋπόθεση για την περαιτέρω ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ του Μαυροβουνίου και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Μαυροβούνιο θα αρχίσει παρόμοιες διαπραγματεύσεις με τις υπόλοιπες χώρες της περιοχής, μόλις υπογράψουν οι εν λόγω χώρες Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης.

Άρθρο 16
Συνεργασία με άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης

Το Μαυροβούνιο θα επιδιώξει την περιφερειακή συνεργασία με τις άλλες χώρες που συμμετέχουν στη διαδικασία σταθεροποίησης και σύνδεσης, σε ορισμένους ή σε όλους τους τομείς συνεργασίας που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία, και ιδίως στους τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Η εν λόγω συνεργασία πρέπει να συμβιβάζεται πάντα με τις αρχές και τους στόχους της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 17
Συνεργασία με άλλες χώρες υποψήφιες για προσχώρηση στην ΕΕ τις οποίες δεν αφορά η ΣΣΣ

1. Το Μαυροβούνιο πρέπει να εντείνει τη συνεργασία του και να συνάπτει σύμβαση περιφερειακής συνεργασίας με οποιαδήποτε χώρα υποψήφια για προσχώρηση στην ΕΕ, σε οποιονδήποτε τομέα συνεργασίας που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία. Η εν λόγω σύμβαση πρέπει να αποσκοπεί στη σταδιακή ευθυγράμμιση των διμερών σχέσεων μεταξύ του Μαυροβουνίου και της εν λόγω χώρας με τον αντίστοιχο τομέα σχέσεων μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της και της συγκεκριμένης χώρας.

2. Το Μαυροβούνιο θα αρχίσει διαπραγματεύσεις με την Τουρκία που έχει εγκαθιδρύσει τελωνειακή ένωση με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, με σκοπό τη σύναψη, σε αμοιβαία επωφελή βάση, συμφωνίας για την εγκαθίδρυση ζώνης ελεύθερων συναλλαγών, σύμφωνα με το άρθρο XXIV της συμφωνίας GATT, καθώς και την ελευθέρωση της εγκατάστασης και της παροχής υπηρεσιών μεταξύ των χωρών αυτών σε επίπεδο ισοδύναμο με αυτό της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με το άρθρο V της συμφωνίας GATS.

   Οι διαπραγματεύσεις αυτές πρέπει να αρχίσουν το συντομότερο δυνατό, με σκοπό τη σύναψη της προαναφερθείσας συμφωνίας πριν από τη λήξη της μεταβατικής περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1.

ΤΙΤΛΟΣ IV
ΕΛΕΥΘΕΡΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ

Άρθρο 18

1. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο εγκαθιδρύουν σταδιακά διμερή ζώνη ελεύθερων συναλλαγών εντός μέγιστης μεταβατικής περιόδου δέκα ετών από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, καθώς και με τις διατάξεις της συμφωνίας GATT του 1994 και της συμφωνίας ΠΟΕ. Κατά την εν λόγω διαδικασία, λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές απαιτήσεις που καθορίζονται στη συνέχεια.

2. Για την κατάταξη των εμπορευμάτων κατά τις συναλλαγές μεταξύ των μερών, εφαρμόζεται η συνδυασμένη ονοματολογία των εμπορευμάτων.

3. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, οι δασμοί και οι επιβαρύνσεις με ισοδύναμο προς τους δασμούς αποτέλεσμα περιλαμβάνουν δασμούς ή άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται για την εισαγωγή ή την εξαγωγή ενός εμπορεύματος, συμπεριλαμβανομένων όλων των μορφών πρόσθετων τελών ή επιβαρύνσεων που εισπράττονται κατά την εισαγωγή ή την εξαγωγή, με εξαίρεση:

   – επιβαρύνσεις ισοδύναμες με εσωτερικό φόρο που επιβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου ΙΙΙ παράγραφος 2 της συμφωνίας GATT του 1994·

   – κάθε δασμό αντιντάμπινγκ ή αντισταθμιστικό δασμό·

   – αμοιβές ή επιβαρύνσεις ανάλογες με το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών.

4. Για κάθε προϊόν, ο βασικός δασμός στον οποίο πρόκειται να εφαρμοστούν οι διαδοχικές μειώσεις που καθορίζονται στην παρούσα συμφωνία, αποτελείται από:

   α) το κοινό δασμολόγιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας που εφαρμόζεται επί του παρόντος *erga omnes* την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας[5]·

   β) τον εφαρμοζόμενο δασμό του Μαυροβουνίου[6].

5. Αν, μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας, εφαρμόζεται δασμολογική μείωση *erga omnes*, ιδίως μειώσεις που προκύπτουν:

   α) από τις δασμολογικές διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ, ή

   β) σε περίπτωση προσχώρησης του Μαυροβουνίου στον ΠΟΕ ή,

   γ) από επακόλουθες μειώσεις μετά την προσχώρηση του Μαυροβουνίου στον ΠΟΕ,

---

[5] Κανονισμός (ΕΟΚ) αριθ. 2658/87 του Συμβουλίου (ΕΕ L 256, της 7.9.1987, σ. 1), όπως τροποποιείται ετησίως.

[6] Επίσημη Εφημερίδα αριθ. 75/05 του Μαυροβουνίου.

Οι μειωμένοι αυτοί δασμοί αντικαθιστούν το βασικό δασμό που αναφέρεται στην παράγραφο 4, από την ημερομηνία κατά την οποία εφαρμόζονται οι μειώσεις αυτές.

6. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο ανακοινώνουν αμοιβαία τους αντίστοιχους βασικούς δασμούς που εφαρμόζουν και τυχόν αλλαγές τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Άρθρο 19

Ορισμός

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται στα προϊόντα καταγωγής Κοινότητας ή Μαυροβουνίου που απαριθμούνται στα κεφάλαια 25 έως 97 της συνδυασμένης ονοματολογίας, με εξαίρεση τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, παράγραφος 1 σημείο ii) της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία.

2. Οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών όσον αφορά τα προϊόντα που καλύπτονται από τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της εν λόγω συνθήκης.

Άρθρο 20
Κοινοτικές παραχωρήσεις για τα βιομηχανικά προϊόντα

1. Οι δασμοί που επιβάλλονται στις εισαγωγές στην Κοινότητα και οι επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος καταργούνται από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας για τα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής Μαυροβουνίου.

2. Οι ποσοτικοί περιορισμοί που επιβάλλονται στις εισαγωγές στην Κοινότητα και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος καταργούνται από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας για τα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής Μαυροβουνίου.

Άρθρο 21
Παραχωρήσεις του Μαυροβουνίου για τα βιομηχανικά προϊόντα

1. Οι δασμοί που επιβάλλονται στις εισαγωγές στο Μαυροβούνιο προϊόντων καταγωγής Κοινότητας, άλλων από αυτά που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, καταργούνται από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας.

2. Οι επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος που επιβάλλονται στις εισαγωγές Μαυροβουνίου καταργούνται από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας για τα βιομηχανικά προϊόντα καταγωγής Κοινότητας.

3. Οι δασμοί που επιβάλλονται στις εισαγωγές στο Μαυροβούνιο προϊόντων καταγωγής Κοινότητας που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι μειώνονται σταδιακά και καταργούνται, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που αναφέρεται στο εν λόγω παράρτημα.

4. Οι ποσοτικοί περιορισμοί επί των εισαγωγών στο Μαυροβούνιο προϊόντων καταγωγής Κοινότητας και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος καταργούνται από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 22
Δασμοί και περιορισμοί επί των εξαγωγών

1. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο καταργούν τους τυχόν εξαγωγικούς δασμούς και τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος στο μεταξύ τους εμπόριο, από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας.

2. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο καταργούν μεταξύ τους, από τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, τους ποσοτικούς περιορισμούς κατά τις εξαγωγές και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος.

Άρθρο 23
Ταχύτερη μείωση των δασμών

Το Μαυροβούνιο δηλώνει ότι είναι πρόθυμο να μειώσει τους δασμούς που επιβάλλει στις εμπορικές συναλλαγές του με την Κοινότητα ταχύτερα απ' ό, τι προβλέπεται στο άρθρο 21, εάν το επιτρέψει η γενική οικονομική του κατάσταση και η κατάσταση του σχετικού οικονομικού τομέα.

Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης αναλύει την κατάσταση σχετικά με το θέμα αυτό και προβαίνει σε ανάλογες συστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ
ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ

Άρθρο 24
Ορισμός

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται στο εμπόριο προϊόντων της γεωργίας και της αλιείας καταγωγής Κοινότητας ή Μαυροβουνίου.

2. Ως «προϊόντα της γεωργίας και της αλιείας» νοούνται τα προϊόντα που απαριθμούνται στα κεφάλαια 1 έως 24 της συνδυασμένης ονοματολογίας και τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα Ι, παράγραφος 1 σημείο ii), της συμφωνίας του ΠΟΕ για τη γεωργία.

3. Ο ορισμός αυτός περιλαμβάνει τα ψάρια και τα προϊόντα αλιείας που καλύπτονται από το κεφάλαιο 3, τις κλάσεις 1604 και 1605 και τις διακρίσεις 0511 91, 2301 20 και ex 1902 20 («Ζυμαρικά εν γένει παραγεμισμένα, που περιέχουν κατά βάρος περισσότερο του 20 % ψάρια και μαλακόστρακα, μαλάκια και άλλα ασπόνδυλα υδρόβια»).

Άρθρο 25
Μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα

Το πρωτόκολλο 1 θεσπίζει τις εμπορικές ρυθμίσεις για τα μεταποιημένα γεωργικά προϊόντα που απαριθμούνται σ' αυτό.

Άρθρο 26
Κοινοτικές παραχωρήσεις στις εισαγωγές γεωργικών προϊόντων καταγωγής Μαυροβουνίου

1. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, η Κοινότητα καταργεί όλους τους ποσοτικούς περιορισμούς και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά την εισαγωγή προϊόντων της γεωργίας καταγωγής Μαυροβουνίου.

2. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, η Κοινότητα καταργεί τους δασμούς και τις επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά την εισαγωγή γεωργικών προϊόντων καταγωγής Μαυροβουνίου, εκτός εκείνων που υπάγονται στις κλάσεις 0102, 0201, 0202, 1701, 1702 και 2204 της συνδυασμένης ονοματολογίας.

   Όσον αφορά τα προϊόντα που καλύπτονται από τα κεφάλαια 7 και 8 της συνδυασμένης ονοματολογίας, για τα οποία το κοινό δασμολόγιο προβλέπει την εφαρμογή κατ'αξία δασμών και ενός ειδικού δασμού, η κατάργηση ισχύει μόνο για το κατ' αξία μέρος του δασμού.

3. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, η Κοινότητα καθορίζει τους δασμούς που εφαρμόζονται στις εισαγωγές στην Κοινότητα προϊόντων βοείου κρέατος "baby-beef" που καθορίζονται στο παράρτημα ΙΙ και είναι καταγωγής Μαυροβουνίου, στο 20% του κατ' αξία δασμού και το 20% του ειδικού δασμού που καθορίζονται στο κοινό δασμολόγιο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εντός των ορίων της ετήσιας δασμολογικής ποσόστωσης σφαγίων βάρους 800 τόνων.

Άρθρο 27
Παραχωρήσεις του Μαυροβουνίου για τα γεωργικά προϊόντα

1. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, το Μαυροβούνιο καταργεί όλους τους ποσοτικούς περιορισμούς και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά την εισαγωγή γεωργικών προϊόντων καταγωγής Κοινότητας.

2. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, το Μαυροβούνιο:

   α) καταργεί τους δασμούς που εφαρμόζονται στις εισαγωγές ορισμένων γεωργικών προϊόντων καταγωγής Κοινότητας που απαριθμούνται στο παράρτημα ΙΙΙ α):

   β) μειώνει σταδιακά τους δασμούς που εφαρμόζονται κατά την εισαγωγή ορισμένων γεωργικών προϊόντων καταγωγής Κοινότητας, που απαριθμούνται στο Παράρτημα ΙΙΙ β), σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που ορίζεται για κάθε προϊόν στο εν λόγω παράρτημα·

γ) μειώνει σταδιακά τους δασμούς έως το 50% που εφαρμόζεται κατά την εισαγωγή ορισμένων γεωργικών προϊόντων καταγωγής Κοινότητας, τα οποία απαριθμούνται στο Παράρτημα III γ), σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που ορίζεται για κάθε προϊόν στο εν λόγω παράρτημα.

Άρθρο 28
Πρωτόκολλο για τον οίνο και τα αλκοολούχα ποτά

Το πρωτόκολλο 2 θεσπίζει τις ρυθμίσεις που εφαρμόζονται στον οίνο και τα οινοπνευματώδη ποτά που αναφέρονται σε αυτό.

Άρθρο 29
Παραχωρήσεις για τα ψάρια και τα προϊόντα αλιείας

1. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, η Κοινότητα καταργεί όλους τους ποσοτικούς περιορισμούς και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος κατά την εισαγωγή ψαριών και προϊόντων της αλιείας καταγωγής Μαυροβουνίου.

2. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, η Κοινότητα καταργεί όλους τους δασμούς και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος που εφαρμόζονται στα ψάρια και τα προϊόντα της αλιείας καταγωγής Μαυροβουνίου, εξαιρουμένων των προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα IV. Τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα IV υπόκεινται στις διατάξεις που καθορίζονται σ'αυτό.

Άρθρο 30
Παραχωρήσεις του Μαυροβουνίου για τα ψάρια και τα προϊόντα αλιείας

1. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, το Μαυροβούνιο καταργεί όλους τους ποσοτικούς περιορισμούς και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος στις εισαγωγές ψαριών και προϊόντων της αλιείας καταγωγής Κοινότητας.

2. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, το Μαυροβούνιο καταργεί όλους τους δασμούς και τα μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος που εφαρμόζονται στα ψάρια και τα προϊόντα της αλιείας καταγωγής Κοινότητας, εξαιρουμένων των προϊόντων που απαριθμούνται στο παράρτημα V. Τα προϊόντα που απαριθμούνται στο παράρτημα V υπόκεινται στις διατάξεις που καθορίζονται σ'αυτό.

Άρθρο 31
Ρήτρα επανεξέτασης

Λαμβανομένου υπόψη του όγκου των εμπορικών συναλλαγών προϊόντων της γεωργίας και της αλιείας μεταξύ των μερών, της ιδιαίτερης ευαισθησίας των εν λόγω προϊόντων, των κανόνων των κοινών πολιτικών γεωργίας και αλιείας της Κοινότητας, των κανόνων των πολιτικών γεωργίας και αλιείας του Μαυροβουνίου, του ρόλου της γεωργίας και της αλιείας στην οικονομία του Μαυροβουνίου, των συνεπειών των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο του ΠΟΕ, καθώς και της ενδεχόμενης προσχώρησης του

Μαυροβουνίου στον ΠΟΕ, η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο εξετάζουν στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, το αργότερο εντός τριών ετών από τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, για κάθε προϊόν χωριστά και σε τακτική και κατάλληλη αμοιβαία βάση, τις δυνατότητες χορήγησης αμοιβαίων περαιτέρω παραχωρήσεων με σκοπό τη μεγαλύτερη ελευθέρωση του εμπορίου προϊόντων της γεωργίας και της αλιείας.

Άρθρο 32

Με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, και ιδίως του άρθρου 41, και δεδομένης της ιδιαίτερης ευαισθησίας των αγορών προϊόντων της γεωργίας και της αλιείας, εάν οι εισαγωγές προϊόντων καταγωγής ενός από τα δύο μέρη, που αποτελούν αντικείμενο των παραχωρήσεων που χορηγούνται βάσει των άρθρων 25 έως 30, προκαλούν σημαντική διαταραχή στις αγορές ή στους εσωτερικούς κανονιστικούς μηχανισμούς του άλλου μέρους, τα δύο μέρη προβαίνουν αμέσως σε διαβουλεύσεις για την εξεύρεση κατάλληλης λύσης. Εν αναμονή αυτής της λύσης, το ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα που θεωρεί απαραίτητα.

Άρθρο 33
Προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των γεωργικών προϊόντων, των προϊόντων της αλιείας και ειδών διατροφής, άλλων από τους οίνους και τα αλκοολούχα ποτά

1. Το Μαυροβούνιο εξασφαλίζει την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που καταχωρούνται στην Κοινότητα δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 510/2006 του Συμβουλίου της 20ής Μαρτίου 2006, όπως τροποποιήθηκε διαδοχικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Οι γεωγραφικές ενδείξεις του Μαυροβουνίου μπορούν να καταχωρηθούν στην Κοινότητα, υπό τους όρους που καθορίζονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 510/2006 της 20ής Μαρτίου 2006 και τις περαιτέρω τροποποιήσεις του.

2. Το Μαυροβούνιο απαγορεύει κάθε χρήση στο έδαφός του των προστατευόμενων ονομασιών στην Κοινότητα για συγκρίσιμα προϊόντα που δεν ανταποκρίνονται στις προδιαγραφές της γεωγραφικής ένδειξης. Τούτο ισχύει ακόμη και εάν αναφέρεται η πραγματική γεωγραφική καταγωγή του προϊόντος και εάν η εν λόγω γεωγραφική ένδειξη χρησιμοποιείται στη μετάφραση ή συνοδεύεται με όρους, όπως «είδος», «τύπου», «με χαρακτηριστικά», «απομίμηση», «μέθοδος» ή άλλες ανάλογες εκφράσεις.

3. Το Μαυροβούνιο αρνείται την καταχώρηση εμπορικού σήματος, του οποίου η χρήση αντιστοιχεί στις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

4. Τα εμπορικά σήματα, των οποίων η χρήση αντιστοιχεί στις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, τα οποία έχουν καταχωρηθεί στο Μαυροβούνιο ή έχουν καθιερωθεί από τη χρήση, δεν χρησιμοποιούνται πλέον μετά την 1η Ιανουαρίου 2009. Ωστόσο, η διάταξη αυτή δεν ισχύει για τα εμπορικά σήματα που καταχωρούνται στο Μαυροβούνιο και για τα εμπορικά σήματα που έχουν καθιερωθεί από τη χρήση και ανήκουν σε υπηκόους τρίτων χωρών, εφόσον δεν ενδέχεται να παραπλανήσουν το κοινό ως προς την ποιότητα, τις προδιαγραφές και τη γεωγραφική καταγωγή των προϊόντων.

5. Κάθε χρήση των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ως όρων που χρησιμοποιούνται συνήθως στην καθομιλουμένη και αποτελούν κοινή ονομασία των εν λόγω προϊόντων στο Μαυροβούνιο, παύει να ισχύει το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2009.

6. Το Μαυροβούνιο μεριμνά ώστε τα προϊόντα που εξάγονται από το έδαφός του μετά την 1η Ιανουαρίου 2009 να μην παραβιάζουν τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

7. Το Μαυροβούνιο διασφαλίζει την προστασία που αναφέρεται στις παραγράφους 1 έως 6 του παρόντος άρθρου με δική του πρωτοβουλία, καθώς και κατόπιν αιτήματος ενός ενδιαφερόμενου μέρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ
ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 34
Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται στο εμπόριο όλων των προϊόντων μεταξύ των μερών, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο ή στο πρωτόκολλο 1.

Άρθρο 35
Βελτιωμένες παραχωρήσεις

Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου δεν θίγουν κατά κανένα τρόπο την εφαρμογή, σε μονομερή βάση, ευνοϊκότερων μέτρων εκ μέρους ενός από τα μέρη.

Άρθρο 36
Ρήτρα ακινητοποίησης (Standstill)

1. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, δεν εισάγονται νέοι εισαγωγικοί ή εξαγωγικοί δασμοί ή επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, ούτε αυξάνονται οι δασμοί ή οι επιβαρύνσεις που ήδη επιβάλλονται στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου.

2. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, δεν θεσπίζονται νέοι ποσοτικοί περιορισμοί για τις εισαγωγές ή τις εξαγωγές ή μέτρα ισοδυνάμου αποτελέσματος ούτε εντείνονται οι περιορισμοί ή τα μέτρα που ήδη υφίστανται στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου.

3. Με την επιφύλαξη των παραχωρήσεων που χορηγούνται δυνάμει των άρθρων 26 έως 30, οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου δεν περιορίζουν κατά κανένα τρόπο την εφαρμογή των αντίστοιχων πολιτικών του Μαυροβουνίου και της Κοινότητας στον τομέα της γεωργίας και αλιείας ή τη λήψη οποιωνδήποτε μέτρων στο πλαίσιο αυτών των πολιτικών, εφόσον δεν θίγεται το καθεστώς εισαγωγών που προβλέπεται στα παραρτήματα ΙΙ έως V και στο πρωτόκολλο 1.

Άρθρο 37
Απαγόρευση φορολογικών διακρίσεων

1. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο δεν επιβάλλουν, και μάλιστα καταργούν εφόσον ισχύουν ήδη, κάθε μέτρο ή πρακτική εσωτερικής φορολογίας που συνεπάγεται, άμεσα ή έμμεσα, διακριτική μεταχείριση μεταξύ προϊόντων ενός από τα μέρη και ομοειδών προϊόντων καταγωγής του άλλου μέρους.

2. Τα προϊόντα που εξάγονται στο έδαφος ενός από τα μέρη δεν επιτρέπεται να αποτελούν αντικείμενο επιστροφής των εσωτερικών έμμεσων φόρων πέραν του ποσού των έμμεσων φόρων που έχουν επιβληθεί σ'αυτά.

Άρθρο 38
Δασμοί ταμιευτικού χαρακτήρα

Οι διατάξεις σχετικά με την κατάργηση των εισαγωγικών δασμών ισχύουν επίσης για τους δασμούς ταμιευτικού χαρακτήρα.

Άρθρο 39
Τελωνειακές ενώσεις, ζώνες ελεύθερων συναλλαγών, διασυνοριακές ρυθμίσεις

1. Η παρούσα συμφωνία δεν αποκλείει τη διατήρηση ή την εγκαθίδρυση τελωνειακών ενώσεων, ζωνών ελεύθερων συναλλαγών ή καθεστώτων διασυνοριακών εμπορικών συναλλαγών, εφόσον δεν αλλοιώνονται οι εμπορικές ρυθμίσεις που προβλέπει η παρούσα συμφωνία.

2. Κατά τις μεταβατικές περιόδους που ορίζονται στο άρθρο 21, η παρούσα συμφωνία δεν θίγει την εφαρμογή των ειδικών προτιμησιακών ρυθμίσεων που διέπουν την κυκλοφορία των εμπορευμάτων, οι οποίες είτε περιέχονται σε διασυνοριακές συμφωνίες που έχουν ήδη συναφθεί μεταξύ ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών και της Σερβίας και Μαυροβουνίου είτε απορρέουν από τις διμερείς συμφωνίες που ορίζονται στον τίτλο ΙΙΙ και έχουν συναφθεί από το Μαυροβούνιο για την προώθηση του περιφερειακού εμπορίου.

3. Στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης διενεργούνται διαβουλεύσεις μεταξύ των μερών σχετικά με τις συμφωνίες που περιγράφονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου και, όπου απαιτείται, σχετικά με άλλα σημαντικά θέματα που έχουν σχέση με τις αντίστοιχες εμπορικές πολιτικές τους έναντι τρίτων χωρών. Ειδικότερα, σε περίπτωση προσχώρησης τρίτης χώρας στην Κοινότητα, διενεργούνται τέτοιες διαβουλεύσεις για να διασφαλιστεί ότι ελήφθησαν υπόψη τα αμοιβαία συμφέροντα της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου που αναφέρονται στην παρούσα συμφωνία.

Άρθρο 40
Ντάμπιγκ και επιδοτήσεις

1. Καμία από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει οποιοδήποτε εκ των μερών να λάβει μέτρα εμπορικής άμυνας σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου και με το άρθρο 41.

2. Εάν ένα από τα μέρη διαπιστώσει ότι εφαρμόζονται πρακτικές ντάμπινγκ ή/και αντισταθμίσιμων επιδοτήσεων κατά τις εμπορικές συναλλαγές με το άλλο μέρος, το

μέρος αυτό μπορεί να λάβει τα κατάλληλα μέτρα κατά των πρακτικών αυτών δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ περί εφαρμογής του άρθρου VI της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου (GATT) του 1994 ή της συμφωνίας του ΠΟΕ για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα, ή δυνάμει της σχετικής εσωτερικής του νομοθεσίας.

Άρθρο 41
Ρήτρα διασφάλισης

1. Οι διατάξεις του άρθρου XIX της συμφωνίας GATT του 1994 και της συμφωνίας του ΠΟΕ για τα μέτρα διασφάλισης εφαρμόζονται μεταξύ των μερών.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, όταν προϊόν ενός μέρους εισάγεται στο έδαφος του άλλου μέρους σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν:

   – σοβαρή ζημία στον εγχώριο κλάδο παραγωγής ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων στο έδαφος του συμβαλλομένου μέρους εισαγωγής, ή

   – σοβαρές διαταραχές σε οποιοδήποτε τομέα οικονομικής δραστηριότητας ή δυσχέρειες που θα μπορούσαν να προκαλέσουν σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης μιας περιοχής του εισάγοντος μέρους,

   το εισάγον μέρος μπορεί να λάβει τα δέοντα διμερή μέτρα διασφάλισης, υπό τους όρους και σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

3. Τα διμερή μέτρα διασφάλισης που αφορούν τις εισαγωγές του άλλου μέρους δεν πρέπει να υπερβαίνουν το επίπεδο που είναι αναγκαίο για την αποκατάσταση των προβλημάτων που ορίζονται στην παράγραφο 2 και προκύπτουν από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας. Το λαμβανόμενο μέτρο διασφάλισης πρέπει να συνίσταται στην αναστολή της αύξησης ή της μείωσης των περιθωρίων προτιμήσεων που προβλέπει η παρούσα συμφωνία για το συγκεκριμένο προϊόν εντός μέγιστου ορίου που αντιστοιχεί στο βασικό δασμό που αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 4 στοιχεία α) και β) και στην παράγραφο 5 για το ίδιο προϊόν. Τα μέτρα αυτά περιέχουν σαφείς διατάξεις που προβλέπουν τη σταδιακή κατάργησή τους στο τέλος της καθορισθείσας περιόδου, το αργότερο, και η διάρκειά τους δεν υπερβαίνει τα δύο έτη.

   Σε ιδιαίτερα εξαιρετικές περιστάσεις, η διάρκεια των μέτρων αυτών μπορεί να παραταθεί σε δύο έτη κατά ανώτατο όριο. Κανένα διμερές μέτρο διασφάλισης δεν εφαρμόζεται στις εισαγωγές προϊόντος το οποίο υπόκειται ήδη σε τέτοια μέτρα για διάστημα τουλάχιστον τεσσάρων ετών από την ημερομηνία λήξης του μέτρου.

4. Στις περιπτώσεις που διευκρινίζονται στο παρόν άρθρο και πριν ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται σε αυτό, ή, στις περιπτώσεις που ισχύει η παράγραφος 5 στοιχείο β) του παρόντος άρθρου, η Κοινότητα αφενός ή το Μαυροβούνιο, αφετέρου, παρέχουν στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, το ταχύτερο δυνατό, κάθε πληροφορία που είναι αναγκαία για τη διεξοδική εξέταση της κατάστασης με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

5. Για την εφαρμογή των ανωτέρω παραγράφων, ισχύουν οι ακόλουθες διατάξεις:

α) Οι δυσχέρειες που προκύπτουν από την κατάσταση που αναφέρεται στο παρόν άρθρο παραπέμπονται αμέσως προς εξέταση στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, το οποίο μπορεί να λαμβάνει κάθε απόφαση που απαιτείται για τον τερματισμό των δυσχερειών αυτών.

Σε περίπτωση που το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ή το εξάγον μέρος δεν λάβουν απόφαση που θέτει τέρμα στις εν λόγω δυσχέρειες ή δεν επιτευχθεί άλλη ικανοποιητική λύση εντός 30 ημερών από την κοινοποίηση της υπόθεσης στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, το εισάγον μέρος μπορεί να θεσπίσει τα κατάλληλα μέτρα για την επίλυση του προβλήματος σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Επιλέγονται κατά προτεραιότητα τα μέτρα που διαταράσσουν λιγότερο τη λειτουργία των ρυθμίσεων που θεσπίζονται με την παρούσα συμφωνία. Τα μέτρα διασφάλισης που εφαρμόζονται σύμφωνα με το άρθρο XIX της συμφωνίας GATT του 1994 και της συμφωνίας του ΠΟΕ για τα μέτρα διασφάλισης, πρέπει να διατηρούν το επίπεδο/περιθώριο της προτίμησης που έχει χορηγηθεί δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

β) Σε έκτακτες και κρίσιμες περιστάσεις που απαιτούν άμεση δράση και αποκλείουν την εκ των προτέρων ενημέρωση ή εξέταση, ανάλογα με την περίπτωση, το ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να εφαρμόσει αμέσως, στις καταστάσεις που διευκρινίζονται στο παρόν άρθρο, τα προσωρινά μέτρα που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της κατάστασης και ενημερώνει αμέσως σχετικά το άλλο μέρος.

Τα μέτρα διασφάλισης κοινοποιούνται αμέσως στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και αποτελούν το αντικείμενο περιοδικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο αυτού του οργάνου, με σκοπό ιδίως την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος κατάργησής τους, αμέσως μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες.

6. Στην περίπτωση που η Κοινότητα, αφενός, ή το Μαυροβούνιο, αφετέρου, επιβάλλει, όσον αφορά τις εισαγωγές προϊόντων που μπορούν να προκαλέσουν τις δυσχέρειες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, την εφαρμογή διοικητικής διαδικασίας με στόχο την ταχεία παροχή πληροφοριών σχετικά με τις τάσεις των εμπορικών ροών, ενημερώνει αμέσως το άλλο μέρος.

Άρθρο 42
Ρήτρα ανεπάρκειας

1. Σε περίπτωση που η τήρηση των διατάξεων του παρόντος τίτλου οδηγεί:

α) σε σοβαρή ανεπάρκεια, ή απειλή ανεπάρκειας ειδών διατροφής ή άλλων προϊόντων ουσιώδους σημασίας για το εξάγον μέρος· ή

β) σε επανεξαγωγή προς τρίτη χώρα συγκεκριμένου προϊόντος για το οποίο το εξάγον μέρος διατηρεί ποσοτικούς περιορισμούς κατά την εξαγωγή, εξαγωγικούς δασμούς ή μέτρα ή επιβαρύνσεις ισοδυνάμου αποτελέσματος, και εφόσον η κατάσταση που αναφέρεται ανωτέρω προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει σημαντικές δυσχέρειες στο εξάγον μέρος,

τότε, το εν λόγω μέρος μπορεί να λάβει τα δέοντα μέτρα, υπό τους όρους και σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο.

2. Επιλέγονται κατά προτεραιότητα τα μέτρα που διαταράσσουν λιγότερο τη λειτουργία των ρυθμίσεων που προβλέπει η παρούσα συμφωνία. Τα μέτρα αυτά δεν εφαρμόζονται με τρόπο ώστε να αποτελούν μέσο αυθαίρετων ή αδικαιολόγητων διακρίσεων σε περιπτώσεις που ισχύουν οι ίδιες περιστάσεις, ούτε συγκεκαλυμμένο περιορισμό του εμπορίου, και καταργούνται όταν οι συνθήκες δεν δικαιολογούν πλέον τη διατήρησή τους.

3. Προτού ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου ή το συντομότερο δυνατό στις περιπτώσεις που ισχύει η παράγραφος 4 του παρόντος άρθρου, η Κοινότητα ή το Μαυροβούνιο, κατά περίπτωση, κοινοποιούν στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης κάθε πληροφορία που μπορεί να συμβάλει στην εξεύρεση λύσης αμοιβαίως αποδεκτής από τα μέρη. Στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν για τα μέσα που είναι αναγκαία για τον τερματισμό των δυσχερειών. Αν δεν επιτευχθεί συμφωνία εντός 30 ημερών από την ημερομηνία κοινοποίησης της υπόθεσης στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, το εξάγον μέρος μπορεί να λάβει τα μέτρα που προβλέπονται στο παρόν άρθρο σχετικά με την εξαγωγή του συγκεκριμένου προϊόντος.

4. Σε έκτακτες και κρίσιμες περιστάσεις που απαιτούν άμεση δράση και αποκλείουν την εκ των προτέρων ενημέρωση ή εξέταση, ανάλογα με την περίπτωση, η Κοινότητα ή το Μαυροβούνιο, κατά περίπτωση, μπορεί να εφαρμόσει αμέσως τα προληπτικά μέτρα που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της κατάστασης και ενημερώνει αμέσως το άλλο μέρος σχετικά.

5. Τα μέτρα που λαμβάνονται δυνάμει του παρόντος άρθρου κοινοποιούνται αμέσως στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και αποτελούν το αντικείμενο τακτικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο αυτού του οργάνου, με σκοπό, ειδικότερα, την κατάρτιση χρονοδιαγράμματος κατάργησής τους, αμέσως μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες.

Άρθρο 43
Κρατικά μονοπώλια

Όσον αφορά τα κρατικά μονοπώλια εμπορικού χαρακτήρα, το Μαυροβούνιο μεριμνά ώστε, μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, να μην υφίστανται πλέον διακρίσεις μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Μαυροβουνίου ως προς τους όρους εφοδιασμού και διάθεσης των προϊόντων.

Άρθρο 44
Κανόνες καταγωγής

Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, το πρωτόκολλο 3 καθορίζει τους κανόνες καταγωγής για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 45
Επιτρεπόμενοι περιορισμοί

Η παρούσα συμφωνία δεν αποκλείει απαγορεύσεις ή περιορισμούς κατά την εισαγωγή, την εξαγωγή ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων, που δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας

ηθικής, δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας· προστασίας της υγείας και της ζωής των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών· προστασίας των εθνικών θησαυρών καλλιτεχνικής, ιστορικής ή αρχαιολογικής αξίας ή προστασίας της πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, ούτε κανόνες σχετικά με τον χρυσό και τον άργυρο. Ωστόσο, οι εν λόγω απαγορεύσεις και περιορισμοί δεν πρέπει να συνιστούν μέσο επιβολής αυθαίρετων διακρίσεων ή συγκαλυμμένων περιορισμών στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

Άρθρο 46
Αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η διοικητική συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας για την εφαρμογή και τον έλεγχο της προτιμησιακής μεταχείρισης που παραχωρείται στο πλαίσιο του παρόντος τίτλου και υπογραμμίζουν τη δέσμευσή τους να καταπολεμήσουν την ύπαρξη παρατυπιών και απάτης σε τελωνειακά και συναφή θέματα.

2. Όταν ένα μέρος διαπιστώσει, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και παρατυπίες ή απάτη σύμφωνα με τον παρόντα τίτλο, το ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να αναστείλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση του(των) εκάστοτε προϊόντος(-ων), σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

3. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, ως αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας νοείται, μεταξύ άλλων:

α) επανειλημμένη αδυναμία τήρησης των υποχρεώσεων για επαλήθευση του χαρακτήρα καταγωγής του(των) εκάστοτε προϊόντος(-ων)·

β) επανειλημμένη άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην διεξαγωγή ή/και στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου του πιστοποιητικού καταγωγής·

γ) επανειλημμένη άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην έγκριση της διενέργειας αποστολών διοικητικής συνεργασίας με σκοπό να επαληθευτεί η γνησιότητα των εγγράφων ή η ακρίβεια των πληροφοριών σχετικά με την παραχώρηση της συγκεκριμένης προτιμησιακής μεταχείρισης.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, όταν παρατηρείται ραγδαία αύξηση, χωρίς ικανοποιητική εξήγηση, εισαγωγών εμπορευμάτων, η οποία υπερβαίνει το σύνηθες επίπεδο παραγωγικής και εξαγωγικής ικανότητας του άλλου μέρους, και η οποία συνδυάζεται με αντικειμενικές πληροφορίες για την ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης.

4. Η εφαρμογή προσωρινής αναστολής υπόκειται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) το μέρος που προέβη στη διαπίστωση, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμίας εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και παρατυπιών ή απάτης, ανακοινώνει πάραυτα στην Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης τις διαπιστώσεις του καθώς και τις αντικειμενικές πληροφορίες και αρχίζει διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, βάσει

όλων των σχετικών πληροφοριών και των αντικειμενικών διαπιστώσεων, με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής και από τα δύο μέρη.

β) όταν τα μέρη διεξάγουν διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης όπως αναφέρθηκε ανωτέρω και αποτυγχάνουν να συμφωνήσουν επί μίας αποδεκτής λύσης εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση, το ενδιαφερόμενο μέρος μπορεί να αναστείλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση του(των) συγκεκριμένου(-ων) προϊόντος(-ων). Η προσωρινή αναστολή κοινοποιείται αμέσως στην Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης.

γ) οι προσωρινές αναστολές βάσει του παρόντος άρθρου περιορίζονται στο επίπεδο που είναι αναγκαίο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων του ενδιαφερόμενου μέρους. Οι αναστολές αυτές δεν μπορούν να ισχύουν για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών, με δυνατότητα ανανέωσης. Οι προσωρινές αναστολές κοινοποιούνται αμέσως μετά την έγκρισή τους στην Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης. Οι αναστολές αυτές αποτελούν το αντικείμενο τακτικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης με σκοπό ιδίως την κατάργησή τους, μόλις πάψουν να συντρέχουν οι λόγοι εφαρμογής τους.

5. Ταυτόχρονα με την κοινοποίηση στην Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης σύμφωνα με την παράγραφο 4 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, το ενδιαφερόμενο μέρος δημοσιεύει ανακοίνωση για τους εισαγωγείς στην Επίσημη Εφημερίδα. Στην ανακοίνωση αυτή πρέπει να αναφέρεται ότι για το συγκεκριμένο προϊόν έχει διαπιστωθεί, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης.

Άρθρο 47

Στην περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές διαπράξουν σφάλμα κατά τη διαχείριση του προτιμησιακού συστήματος εξαγωγών, και ειδικότερα κατά την εφαρμογή των διατάξεων του πρωτοκόλλου 3 της παρούσας συμφωνίας, και εφόσον το σφάλμα αυτό έχει επιπτώσεις στους εισαγωγικούς δασμούς, το συμβαλλόμενο μέρος που υφίσταται τις επιπτώσεις αυτές μπορεί να ζητήσει από το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης να εξετάσει τις δυνατότητες θέσπισης όλων των κατάλληλων μέτρων με σκοπό τη διόρθωση της κατάστασης.

Άρθρο 48

Η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας δεν θίγει την εφαρμογή των διατάξεων του κοινοτικού δικαίου στις Καναρίους Νήσους.

ΤΙΤΛΟΣ V
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι
ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Άρθρο 49

1. Με την επιφύλαξη των όρων και προϋποθέσεων που ισχύουν σε κάθε κράτος μέλος:

   – η μεταχείριση που παρέχεται στους εργαζόμενους υπηκόους Μαυροβουνίου που απασχολούνται νόμιμα στο έδαφος κράτους μέλους δεν πρέπει να δημιουργεί διακρίσεις βάσει της εθνικότητας, όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας, την αμοιβή ή την απόλυση, σε σύγκριση με τη μεταχείριση των υπηκόων του εν λόγω κράτους μέλους·

   – ο/ή νομίμως διαμένων/ουσα σύζυγος και τα τέκνα εργαζομένων που απασχολούνται νομίμως στο έδαφος κράτους μέλους, με εξαίρεση τους εποχικούς εργαζόμενους και τους εργαζόμενους που απασχολούνται βάσει διμερών συμφωνιών κατά την έννοια του άρθρου 50, εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στις εν λόγω συμφωνίες, έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας του εν λόγω κράτους μέλους κατά την περίοδο της εγκεκριμένης διαμονής απασχόλησης των εν λόγω εργαζομένων.

2. Το Μαυροβούνιο, με την επιφύλαξη των όρων και των προϋποθέσεων που ισχύουν σ΄αυτό, παρέχει τη μεταχείριση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 σε εργαζόμενους υπηκόους κράτους μέλους που απασχολούνται νομίμως στο έδαφός του καθώς και στον/στη σύζυγό τους και στα τέκνα τους που διαμένουν νομίμως στο εν λόγω έδαφος.

Άρθρο 50

1. Λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά εργασίας των κρατών μελών, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας τους και τηρουμένων των κανόνων που ισχύουν στα κράτη μέλη όσον αφορά την κυκλοφορία των εργαζομένων:

   – είναι σκόπιμο να διατηρηθούν και εάν είναι δυνατό να βελτιωθούν οι δυνατότητες πρόσβασης σε θέσεις απασχόλησης που παρέχουν τα κράτη μέλη στους εργαζόμενους του Μαυροβουνίου δυνάμει των διμερών συμφωνιών·

   – τα άλλα κράτη μέλη υποχρεούνται να εξετάσουν τη δυνατότητα σύναψης παρόμοιων συμφωνιών.

2. Ύστερα από τρία έτη, το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης εξετάζει την καθιέρωση και άλλων βελτιώσεων, συμπεριλαμβανομένων των δυνατοτήτων

πρόσβασης στην επαγγελματική κατάρτιση, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες που ισχύουν στα κράτη μέλη και λαμβάνοντας υπόψη την κατάσταση που επικρατεί στην αγορά εργασίας των κρατών μελών και της Κοινότητας.

Άρθρο 51

1. Θεσπίζονται κανόνες για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης των εργαζομένων υπηκοότητας Μαυροβουνίου που απασχολούνται νομίμως στο έδαφος κράτους μέλους, και για τα μέλη των οικογενειών τους που διαμένουν νομίμως σ'αυτό. Για το σκοπό αυτό, με απόφαση του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, η οποία δεν θίγει δικαιώματα ή υποχρεώσεις που απορρέουν από διμερείς συμφωνίες στις περιπτώσεις που οι συμφωνίες αυτές παρέχουν ευνοϊκότερο καθεστώς, εγκρίνονται οι ακόλουθες διατάξεις:

   – όλες οι περίοδοι ασφάλισης, απασχόλησης ή διαμονής που συμπληρώνουν οι εν λόγω εργαζόμενοι στα διάφορα κράτη μέλη προστίθενται για λόγους συνταξιοδότησης και παροχής επιδομάτων γήρατος, αναπηρίας και θανάτου και για την ιατρική περίθαλψη που προβλέπεται για τους εν λόγω εργαζόμενους και τα μέλη των οικογενειών τους·

   – οι συντάξεις ή τα επιδόματα γήρατος, θανάτου, εργατικού ατυχήματος ή ασθενείας, ή ανικανότητας που προκύπτει εξ αυτών, εξαιρουμένων των μη ανταποδοτικών παροχών, μπορούν να μεταφέρονται ελεύθερα με τους συντελεστές που ισχύουν δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους ή των κρατών μελών που τα οφείλουν·

   – οι εν λόγω εργαζόμενοι λαμβάνουν οικογενειακά επιδόματα για τα μέλη της οικογενείας τους όπως ορίζεται ανωτέρω.

2. Το Μαυροβούνιο παρέχει στους εργαζόμενους που είναι υπήκοοι κράτους μέλους και που απασχολούνται νομίμως στο έδαφός του, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους που διαμένουν νομίμως στο έδαφός του, μεταχείριση όμοια με αυτήν που ορίζεται στην παράγραφο 1 δεύτερη και τρίτη περίπτωση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ
ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Άρθρο 52

Ορισμός

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας:

α) ως «εταιρεία της Κοινότητας» ή «εταιρεία του Μαυροβουνίου» νοείται, αντίστοιχα, εταιρεία που έχει συσταθεί σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους ή του Μαυροβουνίου και διατηρεί την έδρα της ή την κεντρική της διοίκηση ή τον κύριο τόπο δραστηριοτήτων της στο έδαφος της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου. Ωστόσο, σε περίπτωση που η εταιρεία που συστάθηκε σύμφωνα με τους νόμους κράτους μέλους ή του Μαυροβουνίου διατηρεί την έδρα της στο έδαφος της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου αντίστοιχα, η εταιρεία θεωρείται εταιρεία της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου, εάν οι

δραστηριότητές της χαρακτηρίζονται από πραγματικό και συνεχή δεσμό με την οικονομία ενός από τα κράτη μέλη ή του Μαυροβουνίου·

β) ως «θυγατρική» εταιρεία νοείται εταιρεία επί της οποίας η πρώτη εταιρεία ασκεί ουσιαστικό έλεγχο·

γ) ως «υποκατάστημα» εταιρείας νοείται ο φορέας άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων χωρίς ίδια νομική προσωπικότητα, με χαρακτήρα μονιμότητας, όπως η επέκταση μητρικής επιχείρησης, που διαθέτει το διευθυντικό προσωπικό και τον υλικό εξοπλισμό που απαιτούνται για τη διαπραγμάτευση επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με τρίτους οι οποίοι, αν και γνωρίζουν ότι, εάν χρειασθεί, υφίσταται νομικός δεσμός με τη μητρική επιχείρηση της οποίας η έδρα βρίσκεται στην αλλοδαπή, δεν είναι υποχρεωμένοι να διαπραγματεύονται άμεσα με τη μητρική αυτή επιχείρηση αλλά μπορούν να συναλλάσσονται στον τόπο του φορέα άσκησης των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων ο οποίος συνιστά την επέκταση·

δ) ως «εγκατάσταση» νοείται:

i) όσον αφορά τους υπηκόους, το δικαίωμα να αναλαμβάνουν οικονομικές δραστηριότητες ως αυτοαπασχολούμενοι και να δημιουργούν επιχειρήσεις, ιδίως εταιρείες, επί των οποίων ασκούν ουσιαστικό έλεγχο. Η αυτοαπασχόληση και οι επιχειρήσεις υπηκόων δεν περιλαμβάνουν την αναζήτηση ή την ανάληψη απασχόλησης στην αγορά εργασίας του άλλου μέρους, ούτε παρέχουν δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας του άλλου μέρους. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται σε όλους όσοι δεν είναι αποκλειστικά αυτοαπασχολούμενοι·

ii) όσον αφορά τις εταιρείες της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου, το δικαίωμα ανάληψης οικονομικών δραστηριοτήτων μέσω της ίδρυσης θυγατρικών εταιρειών και υποκαταστημάτων στο Μαυροβούνιο ή στην Κοινότητα αντίστοιχα·

ε) ως «λειτουργία» νοείται η άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων·

στ) ως «οικονομικές δραστηριότητες» νοούνται ιδίως οι δραστηριότητες βιομηχανικού και εμπορικού χαρακτήρα, οι δραστηριότητες ελεύθερων επαγγελμάτων και οι βιοτεχνικές δραστηριότητες·

ζ) ως «υπήκοος της Κοινότητας» και «υπήκοος του Μαυροβουνίου» νοείται το φυσικό πρόσωπο που είναι υπήκοος, αντίστοιχα, ενός από τα κράτη μέλη ή του Μαυροβουνίου·

η) όσον αφορά τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές, συμπεριλαμβανομένων και των πολλαπλών μεταφορών με τμήμα θαλάσσιας μεταφοράς, οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και του κεφαλαίου ΙΙΙ καλύπτουν επίσης τους υπηκόους των κρατών μελών ή του Μαυροβουνίου που είναι εγκατεστημένοι εκτός της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου, και τις ναυτιλιακές εταιρείες που είναι εγκατεστημένες εκτός της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου και ελέγχονται από υπηκόους κράτους μέλους ή του Μαυροβουνίου, εφόσον τα σκάφη τους

είναι νηολογημένα σε αυτό το κράτος μέλος ή στο Μαυροβούνιο, σύμφωνα με τη νομοθεσία της εκάστοτε χώρας.

θ) ως «χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες» νοούνται οι δραστηριότητες που περιγράφονται στο παράρτημα VI. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μπορεί να επεκτείνει ή να τροποποιεί το πεδίο που καλύπτει το εν λόγω παράρτημα.

Άρθρο 53

1. Το Μαυροβούνιο διευκολύνει την ανάληψη δραστηριοτήτων στο έδαφός του εκ μέρους εταιρειών και υπηκόων της Κοινότητας. Για το σκοπό αυτό, παρέχει από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας:

i) όσον αφορά την εγκατάσταση εταιρειών της Κοινότητας στο έδαφος του Μαυροβουνίου, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτή που παρέχει στις δικές του εταιρείες ή σε εταιρείες τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποιά είναι η καλύτερη και

(ii) όσον αφορά τη λειτουργία θυγατρικών εταιρειών και υποκαταστημάτων εταιρειών της Κοινότητας στο έδαφος του Μαυροβουνίου, αφότου εγκατασταθούν, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που παρέχει στις δικές του εταιρείες και υποκαταστήματα εταιρειών ή σε θυγατρικές εταιρείες και υποκαταστήματα εταιρειών άλλης τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποιά είναι καλύτερη.

2. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, από τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, παρέχουν:

i) όσον αφορά την εγκατάσταση εταιρειών του Μαυροβουνίου, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτή που παρέχουν τα κράτη μέλη στις δικές τους εταιρείες ή σε εταιρείες τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποια είναι καλύτερη·

ii) όσον αφορά τη λειτουργία θυγατρικών εταιρειών και υποκαταστημάτων εταιρειών του Μαυροβουνίου εγκατεστημένων στο έδαφός του, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που χορηγούν τα κράτη μέλη στις δικές τους εταιρείες και υποκαταστήματα, ή σε θυγατρικές και υποκαταστήματα εταιρειών άλλης τρίτης χώρας, εγκατεστημένων στο έδαφός τους, ανάλογα με το ποια είναι καλύτερη.

3. Τα μέρη δεν θεσπίζουν νέους κανονισμούς ή μέτρα που εισάγουν διακριτική μεταχείριση όσον αφορά την εγκατάσταση εταιρειών της Κοινότητας ή εταιρειών του Μαυροβουνίου στο έδαφός τους ή σε σχέση με τη λειτουργία τους, αφότου εγκατασταθούν, σε σύγκριση με τη μεταχείριση των δικών τους εταιρειών.

4. Τέσσερα έτη μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης καθορίζει τον τρόπο επέκτασης των προαναφερθεισών διατάξεων στην εγκατάσταση υπηκόων της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου με σκοπό την ανάληψη οικονομικών δραστηριοτήτων ως αυτοαπασχολούμενων.

5. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου:

α) οι θυγατρικές και τα υποκαταστήματα των εταιρειών της Κοινότητας έχουν, από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, το δικαίωμα να χρησιμοποιούν και να ενοικιάζουν ακίνητη περιουσία στο Μαυροβούνιο·

β) οι θυγατρικές και τα υποκαταστήματα εταιρειών της Κοινότητας έχουν επίσης το δικαίωμα, από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της συμφωνίας, να αποκτούν και να απολαμβάνουν δικαιώματα ιδιοκτησίας επί ακίνητης περιουσίας όπως και οι εταιρείες του Μαυροβουνίου και, όσον αφορά δημόσια αγαθά/αγαθά γενικού συμφέροντος, δικαιώματα ίδια με αυτά των εταιρειών του Μαυροβουνίου, αντίστοιχα, εφόσον τα δικαιώματα αυτά είναι αναγκαία για την άσκηση των οικονομικών δραστηριοτήτων για τις οποίες έχουν εγκατασταθεί.

Άρθρο 54

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 56, και με εξαίρεση τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που περιγράφονται στο παράρτημα VI, τα μέρη μπορούν να ρυθμίζουν τα θέματα εγκατάστασης, καθώς και λειτουργίας εταιρειών και υπηκόων στο έδαφός τους, στο βαθμό που οι ρυθμίσεις αυτές δεν συνεπάγονται διακρίσεις έναντι εταιρειών και υπηκόων του άλλου μέρους σε σύγκριση με τις δικές τους εταιρείες και υπηκόους.

2. Όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, με την επιφύλαξη τυχόν άλλων διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη δεν εμποδίζονται να λαμβάνουν μέτρα για προληπτικούς λόγους, μεταξύ άλλων για την προστασία επενδυτών, καταθετών, κατόχων ασφαλιστικών συμβολαίων ή ατόμων έναντι των οποίων υφίσταται οφειλή από καταπίστευση εκ μέρους παρόχου χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας, ή για να κατοχυρωθεί η ακεραιότητα και η σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού συστήματος. Τα μέτρα αυτά δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως μέσον αποφυγής από το συμβαλλόμενο μέρος των υποχρεώσεών του που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία.

3. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν υποχρεώνει κατ΄ουδένα τρόπο ένα μέρος να αποκαλύψει πληροφορίες σχετικές με επιχειρηματικές υποθέσεις και λογαριασμούς μεμονωμένων πελατών ή πληροφορίες εμπιστευτικού ή περιουσιακού χαρακτήρα που έχουν στην κατοχή τους δημόσιοι φορείς.

Άρθρο 55

1. Με την επιφύλαξη τυχόν διαφορετικών διατάξεων της πολυμερούς συμφωνίας για την εγκαθίδρυση κοινού ευρωπαϊκού αεροπορικού χώρου (ΚΕΑΧ), οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν εφαρμόζονται στις υπηρεσίες αεροπορικών μεταφορών και εσωτερικών πλωτών μεταφορών, καθώς και στις υπηρεσίες θαλάσσιων ενδομεταφορών (καμποτάζ).

2. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μπορεί να προβαίνει σε συστάσεις για τη βελτίωση της εγκατάστασης και της λειτουργίας στους τομείς που καλύπτει η παράγραφος 1.

Άρθρο 56

1. Οι διατάξεις των άρθρων 53 και 54 δεν αποκλείουν την εφαρμογή, από ένα μέρος, ειδικών κανόνων σχετικά με την εγκατάσταση και λειτουργία, στο έδαφός του, υποκαταστημάτων εταιρειών του άλλου μέρους, που δεν έχουν συσταθεί στο έδαφος του πρώτου μέρους, εφόσον οι ειδικοί αυτοί κανόνες δικαιολογούνται από νομικές ή τεχνικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των εν λόγω υποκαταστημάτων σε σύγκριση με τα υποκαταστήματα των εταιρειών που έχουν συσταθεί στο έδαφός του ή, όσον αφορά χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, για λόγους προληπτικής εποπτείας.

2. Η διαφορετική μεταχείριση δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το βαθμό που είναι απολύτως αναγκαίος ως αποτέλεσμα των εν λόγω νομικών και τεχνικών διαφορών ή, όσον αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, για λόγους προληπτικής εποπτείας.

Άρθρο 57

Για να διευκολυνθούν οι υπήκοοι της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου να αναλάβουν και να ασκήσουν κανονικές επαγγελματικές δραστηριότητες στο Μαυροβούνιο και στην Κοινότητα, αντίστοιχα, το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης εξετάζει τα μέσα που απαιτούνται για την αμοιβαία αναγνώριση των προσόντων. Για το σκοπό αυτό, μπορεί να λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα.

Άρθρο 58

1. Εταιρεία της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου εγκατεστημένη στο έδαφος του Μαυροβουνίου ή της Κοινότητας αντίστοιχα έχει το δικαίωμα να απασχολεί η ίδια ή μέσω των θυγατρικών ή υποκαταστημάτων της, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία της χώρας εγκατάστασης, στο έδαφος της Δημοκρατίας του Μαυροβουνίου και της Κοινότητας αντίστοιχα, υπαλλήλους που τυγχάνουν υπήκοοι των κρατών μελών της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου αντίστοιχα, υπό τον όρο ότι οι υπάλληλοι αυτοί αποτελούν βασικό προσωπικό, όπως ορίζεται στην παράγραφο 2 και απασχολούνται αποκλειστικά από εταιρείες, θυγατρικές ή υποκαταστήματα. Οι άδειες παραμονής και εργασίας των εν λόγω υπαλλήλων καλύπτουν μόνο την περίοδο της συγκεκριμένης απασχόλησης.

2. Το βασικό προσωπικό των προαναφερθεισών εταιρειών που στο εξής αποκαλούνται «οργανισμοί», αποτελείται από «αποσπασμένους ενδοϋπηρεσιακά» υπαλλήλους σύμφωνα με το στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου στις ακόλουθες κατηγορίες, υπό την προϋπόθεση ότι ο οργανισμός είναι νομικό πρόσωπο και ότι τα άτομα αυτά απασχολούνται από τον εν λόγω οργανισμό ή υπήρξαν εταίροι του (υπό μορφή άλλη από πλειοψηφούντες μέτοχοι), τουλάχιστον κατά το έτος που προηγείται της απόσπασης:

   α) υπάλληλοι που κατέχουν ανώτερη θέση σε οργανισμό, οι οποίοι κατά κύριο λόγο διευθύνουν τον οργανισμό, εποπτεύονται ή κατευθύνονται κυρίως από το διοικητικό συμβούλιο ή τους μετόχους της επιχείρησης ή τους ομολόγους τους, και οι οποίοι, μεταξύ άλλων:

   – διευθύνουν την εγκατάσταση τμήματος ή υπηρεσία της εγκατάστασης·

– επιβλέπουν και ελέγχουν την εργασία άλλων υπαλλήλων με εποπτικές, τεχνικές ή διοικητικές αρμοδιότητες·

– έχουν την εξουσία να προσλαμβάνουν και να απολύουν προσωπικό ή να προτείνουν προσλήψεις, απολύσεις ή άλλες ενέργειες που αφορούν το προσωπικό·

β) πρόσωπα που απασχολούνται σε οργανισμό και διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ουσιαστικής σημασίας για την παρεχόμενη υπηρεσία, τον ερευνητικό εξοπλισμό, τις τεχνικές ή τη διοίκηση της εγκατάστασης. Από την αξιολόγηση των γνώσεων αυτών είναι δυνατό να προκύπτουν, πέρα από τις γνώσεις που απαιτούνται ειδικά για την εγκατάσταση, προσόντα υψηλού επιπέδου σχετικά με τύπο εργασίας ή εμπορίου που απαιτεί εξειδικευμένες τεχνικές γνώσεις, συμπεριλαμβανομένης της ιδιότητας μέλους αναγνωρισμένου επαγγέλματος·

γ) ως «υπάλληλος αποσπασμένος ενδοϋπηρεσιακά» νοείται φυσικό πρόσωπο που εργάζεται σε οργανισμό στο έδαφος ενός μέρους και έχει αποσπαστεί προσωρινά στο πλαίσιο της άσκησης οικονομικών δραστηριοτήτων στο έδαφος του άλλου μέρους· επιβάλλεται ο σχετικός οργανισμός να έχει την κύρια εγκατάστασή του στο έδαφος ενός μέρους και η μετάθεση να πραγματοποιείται προς εγκατάσταση (υποκατάστημα, θυγατρική εταιρεία) του οργανισμού αυτού, που όντως ασκεί ομοειδείς οικονομικές δραστηριότητες στο έδαφος του άλλου μέρους.

3. Η είσοδος και η προσωρινή παρουσία στο έδαφος της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου υπηκόων του Μαυροβουνίου και της Κοινότητας αντίστοιχα επιτρέπεται, όταν οι εν λόγω αντιπρόσωποι εταιρειών είναι πρόσωπα που εργάζονται σε ανώτερες θέσεις μιας εταιρείας, όπως ορίζονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), και είναι υπεύθυνα για τη δημιουργία κοινοτικής θυγατρικής ή υποκαταστήματος μιας εταιρείας του Μαυροβουνίου, ή θυγατρικής ή υποκαταστήματος στο Μαυροβούνιο μιας εταιρείας της Κοινότητας, σε κράτος μέλος της Κοινότητας ή στη Δημοκρατία του Μαυροβουνίου, αντίστοιχα, όταν:

– οι αντιπρόσωποι αυτοί δεν προβαίνουν σε απευθείας πωλήσεις ή παροχή υπηρεσιών και δεν λαμβάνουν αποδοχές από πηγή που βρίσκεται στο φιλοξενούν έδαφος εγκατάστασης, και,

– η εταιρεία διατηρεί τον κύριο τόπο δραστηριοτήτων της εκτός της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου, αντίστοιχα, και δεν διαθέτει άλλον αντιπρόσωπο, γραφείο, υποκατάστημα ή θυγατρική εταιρεία στο εν λόγω κράτος μέλος ή στο Μαυροβούνιο, αντίστοιχα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ
ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Άρθρο 59

1. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο αναλαμβάνουν, σύμφωνα με τις ακόλουθες διατάξεις, να λάβουν τα αναγκαία μέτρα για να επιτρέψουν σταδιακά την παροχή υπηρεσιών εκ μέρους εταιρειών της Κοινότητας, εταιρειών του Μαυροβουνίου ή υπηκόων της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου, εγκατεστημένων στο έδαφος μέρους άλλου από αυτό του αποδέκτη των υπηρεσιών.

2. Παράλληλα με τη διαδικασία ελευθέρωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, τα μέρη επιτρέπουν την προσωρινή κυκλοφορία φυσικών προσώπων που παρέχουν την υπηρεσία ή που απασχολούνται από τον πάροχο της υπηρεσίας, ως βασικό προσωπικό, όπως ορίζεται στο άρθρο 58, συμπεριλαμβανομένων των φυσικών προσώπων τα οποία είναι αντιπρόσωποι εταιρείας ή υπηκόου της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου και τα οποία ζητούν προσωρινή είσοδο με σκοπό τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων για την πώληση υπηρεσιών ή τη σύναψη συμφωνιών για την πώληση υπηρεσιών υπέρ του παρόχου της υπηρεσίας, εφόσον αυτοί οι αντιπρόσωποι δεν θα εμπλακούν οι ίδιοι σε απευθείας πωλήσεις στο κοινό ή στην παροχή υπηρεσιών.

3. Ύστερα από τέσσερα έτη, το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης λαμβάνει τα μέτρα που απαιτούνται για να εφαρμόσει σταδιακά τις διατάξεις της παραγράφου 1. Λαμβάνεται υπόψη η πρόοδος που έχει επιτευχθεί από τα μέρη όσον αφορά την προσέγγιση των νομοθεσιών τους.

Άρθρο 60

1. Τα μέρη δεν λαμβάνουν μέτρα ούτε αναλαμβάνουν δράσεις που καθιστούν σημαντικά πιο περιοριστικές τις συνθήκες παροχής υπηρεσιών εκ μέρους υπηκόων ή εταιρειών της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου, που έχουν εγκατασταθεί σε συμβαλλόμενο μέρος άλλο από εκείνο του προσώπου για το οποίο προορίζονται οι υπηρεσίες, σε σύγκριση με την κατάσταση που ίσχυε την παραμονή της ημερομηνίας θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας.

2. Σε περίπτωση που ένα μέρος θεωρεί ότι τα μέτρα που λαμβάνει το άλλο μέρος μετά τη θέση σε ισχύ της συμφωνίας οδηγούν σε κατάσταση πολύ πιο περιοριστική όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών, σε σύγκριση με την κατάσταση που ίσχυε την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της συμφωνίας, το εν λόγω μέρος μπορεί να ζητήσει από το άλλο μέρος τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων.

Άρθρο 61

Όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών μεταφορών μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου, ισχύουν οι παρακάτω διατάξεις:

1. Όσον αφορά τις χερσαίες μεταφορές, το πρωτόκολλο 4 καθορίζει τους κανόνες που εφαρμόζονται στις σχέσεις μεταξύ των μερών ώστε να διασφαλίζεται, ιδίως, η άνευ περιορισμών οδική διαμετακόμιση μέσω του Μαυροβουνίου και της Κοινότητας στο σύνολό της, η πραγματική εφαρμογή της αρχής της μη διακριτικής μεταχείρισης και η σταδιακή εναρμόνιση της νομοθεσίας του Μαυροβουνίου περί μεταφορών με τη νομοθεσία της Κοινότητας.

2. Όσον αφορά τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές, τα μέρη δεσμεύονται να εφαρμόζουν αποτελεσματικά την αρχή της άνευ περιορισμών πρόσβασης στις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές και την κυκλοφορία, επί εμπορικής βάσης, και να τηρούν τις διεθνείς και ευρωπαϊκές υποχρεώσεις στον τομέα της προστασίας, της ασφάλειας και των περιβαλλοντικών προτύπων.

   Τα μέρη επιβεβαιώνουν την προσήλωσή τους σε ένα ελεύθερα ανταγωνιστικό περιβάλλον, ως ουσιαστικό στοιχείο των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών.

3. Κατά την εφαρμογή των αρχών της παραγράφου 2 τα μέρη:

   α) δεν εισάγουν ρήτρες κατανομής φορτίου σε μελλοντικές διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες·

   β) καταργούν, από τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, όλα τα μονομερή μέτρα, καθώς και τα διοικητικά, τεχνικά και άλλα εμπόδια που θα μπορούσαν να εισάγουν περιορισμούς ή διακρίσεις στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στον τομέα των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών·

   γ) κάθε μέρος υποχρεούται, μεταξύ άλλων, να παρέχει στα πλοία που εκμεταλλεύονται υπήκοοι ή εταιρείες του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτή που παρέχεται στα δικά του πλοία όσον αφορά την πρόσβαση σε λιμένες που εξυπηρετούν τις διεθνείς συναλλαγές, τη χρησιμοποίηση των υποδομών και των βοηθητικών ναυτιλιακών υπηρεσιών των εν λόγω λιμένων, καθώς και τα σχετικά τέλη και επιβαρύνσεις, τις τελωνειακές διευκολύνσεις και τον καθορισμό αγκυροβολίων και εγκαταστάσεων για τη φόρτωση και την εκφόρτωση.

4. Για να εξασφαλιστούν η συντονισμένη ανάπτυξη και η σταδιακή ελευθέρωση των μεταφορών μεταξύ των μερών ανάλογα με τις αμοιβαίες εμπορικές τους ανάγκες, οι όροι αμοιβαίας πρόσβασης στην αγορά των αεροπορικών μεταφορών καθορίζονται από την πολυμερή συμφωνία για την εγκαθίδρυση κοινού ευρωπαϊκού αεροπορικού χώρου (ΚΕΑΧ).

5. Πριν από τη σύναψη της συμφωνίας που αναφέρεται στην παράγραφο 4, τα μέρη δεν λαμβάνουν μέτρα ούτε προβαίνουν σε ενέργειες που εισάγουν περαιτέρω περιορισμούς ή μεγαλύτερες διακρίσεις σε σύγκριση με την κατάσταση που επικρατούσε πριν από τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας.

6. Το Μαυροβούνιο προσαρμόζει τη νομοθεσία του, καθώς και τους διοικητικούς, τεχνικούς και άλλους κανόνες, προς την κοινοτική νομοθεσία που ισχύει ανά πάσα στιγμή στον τομέα των αεροπορικών, θαλάσσιων και εσωτερικών πλωτών και χερσαίων μεταφορών, στο βαθμό που εξυπηρετούνται οι σκοποί της ελευθέρωσης

και της αμοιβαίας πρόσβασης στις αγορές των μερών και διευκολύνεται η κυκλοφορία επιβατών και εμπορευμάτων.

7. Παράλληλα με την κοινή πρόοδο που σημειώνεται κατά την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου, το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης εξετάζει τρόπους για τη δημιουργία των συνθηκών που είναι απαραίτητες, ώστε να βελτιωθεί η ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στον τομέα των αεροπορικών, των χερσαίων και των εσωτερικών πλωτών μεταφορών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV
ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Άρθρο 62

Τα μέρη δεσμεύονται να επιτρέπουν, σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου VIII του καταστατικού του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, όλες τις πληρωμές και μεταβιβάσεις στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου.

Άρθρο 63

1. Όσον αφορά τις συναλλαγές επί του χρηματοοικονομικού λογαριασμού και του λογαριασμού κεφαλαίων του ισοζυγίου πληρωμών, από τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη εξασφαλίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων που σχετίζονται με άμεσες επενδύσεις σε εταιρείες οι οποίες συστήνονται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας υποδοχής και επενδύσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου ΙΙ του τίτλου V, καθώς και την εκκαθάριση ή τον επαναπατρισμό των επενδύσεων αυτών και οποιωνδήποτε κερδών απορρέουν από αυτές.

2. Όσον αφορά τις συναλλαγές επί του χρηματοοικονομικού λογαριασμού και του λογαριασμού κεφαλαίων του ισοζυγίου πληρωμών, τα μέρη εξασφαλίζουν, από τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων που αφορούν πιστώσεις για εμπορικές συναλλαγές ή για την παροχή υπηρεσιών στις οποίες συμμετέχει κάτοικος ενός από τα μέρη, καθώς και χρηματοοικονομικά δάνεια και πιστώσεις, με περίοδο λήξης μεγαλύτερη του έτους.

3. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το Μαυροβούνιο παρέχει εθνική μεταχείριση στους υπηκόους της ΕΕ που αγοράζουν ακίνητα στο έδαφός του.

4. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο εξασφαλίζουν επίσης, από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων που αφορούν επενδύσεις χαρτοφυλακίου και χρηματοοικονομικά δάνεια και πιστώσεις με προθεσμία λήξης μικρότερη του έτους.

5. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα μέρη δεν εισάγουν νέους περιορισμούς στην κυκλοφορία των κεφαλαίων και στις τρέχουσες πληρωμές μεταξύ κατοίκων της

Κοινότητας και του Μαυροβουνίου και δεν καθιστούν περισσότερο περιοριστικές τις ισχύουσες ρυθμίσεις.

6. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 62 και του παρόντος άρθρου, όταν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η κυκλοφορία κεφαλαίων μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου προκαλεί ή απειλεί να προκαλέσει σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία της συναλλαγματικής ή της νομισματικής πολιτικής της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου, η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο, αντίστοιχα, έχουν την ευχέρεια να λάβουν μέτρα διασφάλισης κατά της κυκλοφορίας των κεφαλαίων μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, εφόσον τα μέτρα αυτά είναι απολύτως αναγκαία.

7. Κανένα σημείο των παραπάνω διατάξεων δεν θεωρείται ότι περιορίζει το δικαίωμα των οικονομικών φορέων των μερών να επωφελούνται από ευνοϊκότερη μεταχείριση που προβλέπουν, ενδεχομένως, υφιστάμενες διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες στις οποίες συμμετέχουν τα μέρη της παρούσας συμφωνίας.

8. Τα μέρη συνεννοούνται μεταξύ τους για να διευκολύνουν την κυκλοφορία κεφαλαίων μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου με σκοπό την προώθηση των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 64

1. Κατά το πρώτο έτος μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο λαμβάνουν τα μέτρα που επιτρέπουν τη δημιουργία των αναγκαίων συνθηκών για την περαιτέρω σταδιακή εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων.

2. Ως το τέλος του δεύτερου έτους μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης καθορίζει τις λεπτομέρειες για την πλήρη εφαρμογή των κοινοτικών κανόνων σχετικά με την κυκλοφορία των κεφαλαίων στο Μαυροβούνιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 65

1. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη περιορισμών που δικαιολογούνται για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.

2. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου δεν εφαρμόζονται σε δραστηριότητες που συνδέονται έστω και περιστασιακά με την άσκηση επίσημης εξουσίας στο έδαφος του ενός ή του άλλου μέρους.

Άρθρο 66

Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν παρεμποδίζει τα μέρη να εφαρμόζουν τους νόμους και τους κανονισμούς τους όσον αφορά

την είσοδο και τη διαμονή, την απασχόληση, τις συνθήκες εργασίας, την εγκατάσταση φυσικών προσώπων και την παροχή υπηρεσιών, ιδίως όσον αφορά την παροχή, την ανανέωση ή την απόρριψη άδειας παραμονής, υπό τον όρο ότι, με τον τρόπο αυτό, δεν εξουδετερώνουν ή δεν περιορίζουν τα οφέλη που απορρέουν για οποιοδήποτε μέρος από ειδική διάταξη της παρούσας συμφωνίας. Η παρούσα διάταξη δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 65.

Άρθρο 67

Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου καλύπτουν επίσης τις εταιρείες οι οποίες ελέγχονται και ανήκουν από κοινού αποκλειστικά σε εταιρείες ή υπηκόους του Μαυροβουνίου και σε εταιρείες ή υπηκόους της Κοινότητας.

Άρθρο 68

1. Η μεταχείριση του πλέον ευνοούμενου κράτους που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου δεν εφαρμόζεται στα φορολογικά πλεονεκτήματα που παραχωρούν ή πρόκειται να παραχωρήσουν στο μέλλον τα μέρη βάσει συμφωνιών που αποσκοπούν στην αποφυγή της διπλής φορολόγησης, ή άλλων φορολογικών ρυθμίσεων.

2. Ουδεμία διάταξη του παρόντος τίτλου δεν ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να εμποδίζει τη λήψη ή την εφαρμογή από τα κράτη μέλη ή το Μαυροβούνιο από την εφαρμογή ενός μέτρου που αποσκοπεί να αποτρέψει τη φοροδιαφυγή ή φοροαποφυγή, σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις των συμφωνιών για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης και άλλων φορολογικών ρυθμίσεων ή της εθνικής φορολογικής νομοθεσίας.

3. Καμία διάταξη του παρόντος τίτλου δεν ερμηνεύεται με τρόπο που να εμποδίζει τα κράτη μέλη ή το Μαυροβούνιο, κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της φορολογικής τους νομοθεσίας, να διαχωρίζουν τους φορολογούμενους που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση, ιδίως όσον αφορά τον τόπο κατοικίας τους.

Άρθρο 69

1. Τα μέρη καταβάλλουν προσπάθειες ώστε, στο μέτρο του δυνατού, να αποφεύγουν την επιβολή περιοριστικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων σχετικών με εισαγωγές, για σκοπούς που συνδέονται με το ισοζύγιο πληρωμών. Σε περίπτωση που ένα μέρος λάβει τέτοια μέτρα, υποβάλλει στο άλλο μέρος, το συντομότερο δυνατόν, χρονοδιάγραμμα για την κατάργηση τους.

2. Όταν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της Κοινότητας ή το Μαυροβούνιο αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσχέρειες στο ισοζύγιο πληρωμών ή απειλούνται άμεσα με τέτοιες δυσχέρειες, η Κοινότητα ή το Μαυροβούνιο έχει τη δυνατότητα, σύμφωνα με τους όρους που θεσπίζει η συμφωνία ΠΟΕ, να θεσπίσει περιοριστικά μέτρα, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που αφορούν τις εισαγωγές, τα οποία έχουν περιορισμένη διάρκεια και δεν μπορούν να υπερβαίνουν το βαθμό που είναι απολύτως αναγκαίος για τη διόρθωση της κατάστασης του ισοζυγίου πληρωμών. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο ενημερώνουν αμέσως το άλλο μέρος.

3. Κανένα περιοριστικό μέτρο δεν εφαρμόζεται για τις μεταβιβάσεις που συνδέονται με επενδύσεις, και ιδίως για τον επαναπατρισμό ποσών που έχουν επενδυθεί ή επανεπενδυθεί, ή για οποιουδήποτε είδους έσοδα που προκύπτουν από αυτές.

Άρθρο 70

Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου προσαρμόζονται σταδιακά, κυρίως με βάση τις απαιτήσεις του άρθρου V της Γενικής Συμφωνίας για τις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών (GATS).

Άρθρο 71

Οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζουν το ένα ή το άλλο μέρος να εφαρμόζει οποιοδήποτε μέτρο κρίνει αναγκαίο για να αποτρέψει την καταστρατήγηση, μέσω των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, των μέτρων που διέπουν την πρόσβαση τρίτων χωρών στην αγορά του.

ΤΙΤΛΟΣ VI
ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΩΝ ΝΟΜΟΘΕΣΙΩΝ, ΕΠΙΒΟΛΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΚΑΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Άρθρο 72

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της προσέγγισης της ισχύουσας νομοθεσίας του Μαυροβουνίου με την κοινοτική νομοθεσία και της αποτελεσματικής εφαρμογής της. Το Μαυροβούνιο καταβάλλει προσπάθεια να διασφαλίσει ότι η ισχύουσα και η μελλοντική νομοθεσία του θα καταστεί σταδιακά συμβατή με το κοινοτικό κεκτημένο. Το Μαυροβούνιο εξασφαλίζει την ορθή εφαρμογή και επιβολή της ισχύουσας και της μελλοντικής νομοθεσίας.

2. Η προσέγγιση αυτή θα αρχίσει την ημερομηνία υπογραφής της συμφωνίας, και θα επεκταθεί σταδιακά σε όλα τα στοιχεία του κοινοτικού κεκτημένου που αναφέρονται στην παρούσα συμφωνία, μέχρι το τέλος της μεταβατικής περιόδου που ορίζεται στο άρθρο 8 της παρούσας συμφωνίας.

3. Σε πρώτο στάδιο, η προσέγγιση θα επικεντρωθεί στα θεμελιώδη στοιχεία του κεκτημένου για την εσωτερική αγορά, καθώς και στη νομοθεσία του χρηματοπιστωτικού τομέα, του τομέα της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας και των τομέων που συνδέονται με το εμπόριο. Σε μεταγενέστερο στάδιο, το Μαυροβούνιο θα εστιάσει τις προσπάθειές του στα υπόλοιπα μέρη του κεκτημένου.

   Η προσέγγιση θα διεξαχθεί με βάση ένα πρόγραμμα που θα συμφωνηθεί μεταξύ της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και του Μαυροβουνίου.

4. Το Μαυροβούνιο καθορίζει επίσης, σε συνεργασία με την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τους τρόπους παρακολούθησης της εφαρμογής της προσέγγισης της νομοθεσίας και των ενεργειών που θα αναληφθούν για την επιβολή της νομοθεσίας.

Άρθρο 73
Ανταγωνισμός και άλλες οικονομικές διατάξεις

1. Δεν συμβιβάζονται με την ορθή λειτουργία της παρούσας συμφωνίας, στο βαθμό που μπορούν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου:

   i) όλες οι συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, οι αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και οι συντονισμένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων που έχουν στόχο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη στρέβλωση του ανταγωνισμού·

   ii) η καταχρηστική εκμετάλλευση, από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, της δεσπόζουσας θέσης που κατέχουν στο σύνολο του εδάφους της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου, ή σε σημαντικό τμήμα του·

   iii) οποιαδήποτε κρατική ενίσχυση που νοθεύει ή απειλεί να νοθεύσει τον ανταγωνισμό μέσω της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων προϊόντων.

2. Οι πρακτικές που αντίκεινται στο παρόν άρθρο αξιολογούνται με βάση τα κριτήρια που προκύπτουν από την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού που ισχύουν στην Κοινότητα, ιδίως των άρθρων 81, 82, 86 και 87 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των ερμηνευτικών πράξεων που έχουν εκδώσει τα κοινοτικά όργανα.

3. Τα μέρη διασφαλίζουν ότι οι εξουσίες που απαιτούνται για την πλήρη εφαρμογή της παραγράφου 1 σημεία i) και ii) του παρόντος άρθρου, όσον αφορά τις ιδιωτικές και δημόσιες επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις στις οποίες έχουν παραχωρηθεί ειδικά δικαιώματα, ανατίθενται σε ανεξάρτητο λειτουργικά δημόσιο φορέα.

4. Το Μαυροβούνιο δημιουργεί ανεξάρτητη λειτουργικά αρχή στην οποία ανατίθενται οι εξουσίες που απαιτούνται για την πλήρη εφαρμογή της παραγράφου 1 σημείο iii) του παρόντος άρθρου εντός ενός έτους από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας. Η εν λόγω αρχή διαθέτει, μεταξύ άλλων, την εξουσία να εγκρίνει προγράμματα κρατικών ενισχύσεων και μεμονωμένες μη επιστρεπτέες ενισχύσεις σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, καθώς και να απαιτεί την επιστροφή κρατικής ενίσχυσης που δεν χορηγήθηκε νόμιμα.

5. Η Κοινότητα, αφενός, και το Μαυροβούνιο, αφετέρου, εξασφαλίζουν διαφάνεια στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων, μεταξύ άλλων με την υποβολή ετήσιας τακτικής έκθεσης ή ισοδύναμης αναφοράς στο άλλο μέρος, σύμφωνα με τη μέθοδο και τη μορφή των κοινοτικών εκθέσεων για τις κρατικές ενισχύσεις. Κατόπιν αιτήματος ενός από τα μέρη, το άλλο μέρος παρέχει πληροφορίες σχετικά με ειδικές μεμονωμένες περιπτώσεις χορήγησης κρατικών ενισχύσεων.

6. Το Μαυροβούνιο προβαίνει σε εμπεριστατωμένη απογραφή των καθεστώτων ενισχύσεων που έχουν θεσπιστεί πριν από τη σύσταση της αρχής που αναφέρεται στην παράγραφο 4 και ευθυγραμμίζει τα εν λόγω καθεστώτα ενισχύσεων με τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, εντός περιόδου όχι μεγαλύτερης των τεσσάρων ετών από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας.

7. α) Για τους σκοπούς της εφαρμογής της παραγράφου 1 σημείο iii), τα μέρη αναγνωρίζουν ότι, κατά τα πρώτα πέντε έτη μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, οι κρατικές ενισχύσεις που χορηγεί το Μαυροβούνιο αξιολογούνται με βάση το σκεπτικό ότι το Μαυροβούνιο θεωρείται περιοχή πανομοιότυπη με τις περιοχές της Κοινότητας που περιγράφονται στο άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

β) Εντός τεσσάρων ετών από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, το Μαυροβούνιο υποβάλλει στην Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων τα στοιχεία του για το κατά κεφαλήν ΑΕΠ, εναρμονισμένα σε επίπεδο NUTS II. Η αρχή που αναφέρεται στην παράγραφο 4 και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αξιολογούν στη συνέχεια από κοινού την επιλεξιμότητα των περιοχών του Μαυροβουνίου καθώς και το ανώτατο ποσό των συναφών ενισχύσεων, ούτως ώστε να καταρτιστεί ο χάρτης περιφερειακών ενισχύσεων βάσει των σχετικών οδηγιών της Κοινότητας.

8. Ενδεχομένως, το πρωτόκολλο 5 καθορίζει τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα του σιδήρου και χάλυβα. Το εν λόγω πρωτόκολλο καθορίζει τους κανόνες που εφαρμόζονται στην περίπτωση που χορηγείται ενίσχυση αναδιάρθρωσης στη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα. Υπογραμμίζει τον έκτακτο χαρακτήρα της εν λόγω ενίσχυσης και το γεγονός ότι η ενίσχυση αυτή περιορίζεται χρονικά και εξαρτάται από μείωση των ικανοτήτων στο πλαίσιο των προγραμμάτων σκοπιμότητας.

9. Όσον αφορά τα προϊόντα που αναφέρονται στο κεφάλαιο ΙΙ του τίτλου IV:

- δεν εφαρμόζεται η παράγραφος 1 σημείο iii),

- κάθε πρακτική αντίθετη προς την παράγραφο 1 σημείο i) αξιολογείται σύμφωνα με τα κριτήρια που καθορίζει η Κοινότητα βάσει των άρθρων 36 και 37 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των ειδικών κοινοτικών πράξεων που έχουν εκδοθεί σχετικά.

10. Εάν ένα από τα μέρη θεωρεί ότι μια συγκεκριμένη πρακτική δεν συμβιβάζεται με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, μπορεί να λάβει τα κατάλληλα μέτρα κατόπιν διαβουλεύσεων στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ή ύστερα από τριάντα εργάσιμες ημέρες από την παραπομπή του θέματος σε διαβούλευση.
Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν προδικάζει ή επηρεάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο τη λήψη εκ μέρους της Κοινότητας ή του Μαυροβουνίου, αντισταθμιστικών μέτρων σύμφωνα με τα αντίστοιχα άρθρα της συμφωνίας GATT του 1994 και της συμφωνίας του ΠΟΕ για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα ή σύμφωνα με τη σχετική εσωτερική νομοθεσία.

Άρθρο 74
Δημόσιες επιχειρήσεις

Ως το τέλος του τρίτου έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, το Μαυροβούνιο εφαρμόζει σε δημόσιες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις στις οποίες έχουν παραχωρηθεί ειδικά και αποκλειστικά δικαιώματα τις αρχές που θεσπίζει η συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 86.

Στα ειδικά δικαιώματα των δημοσίων επιχειρήσεων κατά τη μεταβατική περίοδο δεν περιλαμβάνεται η δυνατότητα επιβολής ποσοτικών περιορισμών ή μέτρων ισοδυνάμου αποτελέσματος στις εισαγωγές από την Κοινότητα στο Μαυροβούνιο.

Άρθρο 75
Πνευματική, βιομηχανική και εμπορική ιδιοκτησία

1. Σύμφωνα με το παρόν άρθρο και το παράρτημα VII, τα μέρη επιβεβαιώνουν τη σημασία που αποδίδουν στην εξασφάλιση κατάλληλης και αποτελεσματικής προστασίας και άσκησης των δικαιωμάτων πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας.

2. Από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη παρέχουν στις εταιρείες και τους υπηκόους του άλλου μέρους, όσον αφορά την αναγνώριση και την προστασία της πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχουν σε οποιαδήποτε τρίτη χώρα στο πλαίσιο διμερών συμφωνιών.

3. Το Μαυροβούνιο λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να εγγυηθεί, όχι αργότερα από πέντε έτη μετά τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας παρόμοιο με αυτό που ισχύει στην Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσματικών μέτρων άσκησης των δικαιωμάτων αυτών.

4. Το Μαυροβούνιο δεσμεύεται να προσχωρήσει, εντός της προαναφερθείσας περιόδου, στις πολυμερείς συμβάσεις για τα δικαιώματα πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας που αναφέρονται στο παράρτημα VII. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μπορεί να αποφασίσει να υποχρεώσει το Μαυροβούνιο να προσχωρήσει στις συγκεκριμένες πολυμερείς συμβάσεις του τομέα αυτού.

5. Στην περίπτωση που προκύψουν προβλήματα στον τομέα της πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, τα οποία επηρεάζουν τις συνθήκες του εμπορίου, παραπέμπονται επειγόντως στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, κατόπιν αιτήσεως ενός από τα μέρη, με στόχο την εξεύρεση αμοιβαία ικανοποιητικών λύσεων.

Άρθρο 76
Δημόσιες συμβάσεις

1. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο θέτουν ως ευκταίο στόχο το άνοιγμα των διαδικασιών δημόσιων συμβάσεων με βάση τις αρχές της μη διακριτικής μεταχείρισης και της αμοιβαιότητας, ιδίως στο πλαίσιο του ΠΟΕ.

2. Στις εταιρείες του Μαυροβουνίου, ανεξάρτητα από το αν είναι εγκατεστημένες στην Κοινότητα ή όχι, παρέχεται πρόσβαση, από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων στην Κοινότητα, σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, και μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται στις εταιρείες της Κοινότητας.

   Οι παραπάνω διατάξεις θα εφαρμόζονται επίσης στις συμβάσεις στον τομέα των οργανισμών κοινής ωφέλειας, μόλις η κυβέρνηση του Μαυροβουνίου θεσπίσει νομοθεσία για την υιοθέτηση των κοινοτικών κανόνων σ' αυτόν τον τομέα. Η Κοινότητα εξετάζει περιοδικά εάν το Μαυροβούνιο έχει πράγματι υιοθετήσει την εν λόγω νομοθεσία.

3. Στις εταιρείες της Κοινότητας που είναι εγκατεστημένες στο Μαυροβούνιο σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου V κεφάλαιο ΙΙ παρέχεται πρόσβαση, από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, στις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων στο Μαυροβούνιο με μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται στις εταιρείες του Μαυροβουνίου.

4. Στις εταιρείες της Κοινότητας που δεν είναι εγκατεστημένες στο Μαυροβούνιο παρέχεται πρόσβαση, από την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, σε διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων στο Μαυροβούνιο με μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχεται στις εταιρείες του Μαυροβουνίου.

5. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης εξετάζει περιοδικά τη δυνατότητα του Μαυροβουνίου να διασφαλίσει σε όλες τις εταιρείες της Κοινότητας πρόσβαση σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων στη χώρα αυτή. Το Μαυροβούνιο υποβάλλει ετησίως στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης έκθεση σχετικά με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για τη βελτίωση της διαφάνειας και την εξασφάλιση αποτελεσματικής δικαστικής εξέτασης των αποφάσεων που λαμβάνονται στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων.

6. Όσον αφορά την εγκατάσταση, τη λειτουργία, την παροχή υπηρεσιών μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου, καθώς και την απασχόληση και την κυκλοφορία των εργαζομένων, που συνδέονται με την εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων, εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 49 έως 64.

Άρθρο 77
Τυποποίηση, μετρολογία, διαπίστευση και αξιολόγηση της συμμόρφωσης

1. Το Μαυροβούνιο λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να επιτύχει σταδιακά τη συμμόρφωση με τους τεχνικούς κανόνες της Κοινότητας και τις ευρωπαϊκές διαδικασίες τυποποίησης, μετρολογίας, διαπίστευσης και αξιολόγησης της συμμόρφωσης.

2. Για το σκοπό αυτό, τα μέρη προσπαθούν:

– να προωθήσουν τη χρήση των κοινοτικών τεχνικών κανονισμών, των ευρωπαϊκών προτύπων και διαδικασιών αξιολόγησης της συμμόρφωσης

– να παράσχουν βοήθεια για την προώθηση της ανάπτυξης υποδομής για την ποιότητα στον τομέα της τυποποίησης, μετρολογίας, διαπίστευσης και εκτίμησης της συμμόρφωσης·

– να προωθήσουν τη συμμετοχή του Μαυροβουνίου στις εργασίες οργανισμών τυποποίησης, αξιολόγησης της συμμόρφωσης, μετρολογίας και παρόμοιων λειτουργιών (π.χ. CEN, CENELEC, ETSI, EA, WELMEC, EUROMET κ.λπ.)·

– εφόσον κρίνεται σκόπιμο, να συνάψουν συμφωνία για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης και την αποδοχή των βιομηχανικών προϊόντων, μόλις το Μαυροβούνιο εναρμονίσει επαρκώς το νομοθετικό πλαίσιο και τις διαδικασίες του με τα αντίστοιχα της Κοινότητας και έχει στη διάθεσή του την απαιτούμενη τεχνογνωσία.

Άρθρο 78
Προστασία των καταναλωτών

Τα μέρη συνεργάζονται για να εναρμονίσουν το επίπεδο προστασίας των καταναλωτών στο Μαυροβούνιο με εκείνο της Κοινότητας. Η αποτελεσματική προστασία των καταναλωτών είναι αναγκαία προκειμένου να εξασφαλιστεί η εύρυθμη λειτουργία της οικονομίας της αγοράς. Η προστασία αυτή θα εξαρτηθεί από την ανάπτυξη διοικητικής υποδομής κατάλληλης για την επιτήρηση της αγοράς και την επιβολή της νομοθεσίας στο συγκεκριμένο τομέα.

Για το σκοπό αυτό και προς εξυπηρέτηση των κοινών συμφερόντων τους, τα μέρη ενθαρρύνουν και εξασφαλίζουν:

– ενεργό πολιτική προστασίας των καταναλωτών, σε συμφωνία με την κοινοτική νομοθεσία, καθώς και την πληρέστερη πληροφόρηση και την ανάπτυξη ανεξάρτητων οργανώσεων·

– την εναρμόνιση της νομοθεσίας του Μαυροβουνίου για την προστασία των καταναλωτών με την ισχύουσα νομοθεσία στην Κοινότητα·

– αποτελεσματική νομική προστασία των καταναλωτών ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα των καταναλωτικών αγαθών και να τηρούνται ικανοποιητικά πρότυπα ασφαλείας·

– παρακολούθηση των κανόνων από τις αρμόδιες αρχές και εξασφάλιση της πρόσβασης στη δικαιοσύνη σε περίπτωση που προκύψουν διαφορές·

– ανταλλαγή πληροφοριών όσον αφορά τα επικίνδυνα προϊόντα.

Άρθρο 79
Συνθήκες απασχόλησης και ισότητα ευκαιριών

Το Μαυροβούνιο εναρμονίζει σταδιακά τη νομοθεσία του με την αντίστοιχη κοινοτική στους τομείς των συνθηκών απασχόλησης, ιδίως στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας στην εργασία, καθώς και στον τομέα της ισότητας των ευκαιριών.

ΤΙΤΛΟΣ VII
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

Άρθρο 80
Ενίσχυση των θεσμών και του κράτους δικαίου

Στο πλαίσιο της συνεργασίας τους στον τομέα της δικαιοσύνης, της ελευθερίας και της ασφάλειας, τα μέρη δίδουν ιδιαίτερη σημασία στην εδραίωση του κράτους δικαίου και στην ενίσχυση των θεσμών σε όλα τα επίπεδα, τόσο στον τομέα της διοίκησης γενικά όσο και στον τομέα της επιβολής του νόμου και της διοίκησης της δικαιοσύνης ειδικότερα. Η συνεργασία θα αποβλέπει κυρίως στην ενίσχυση της ανεξαρτησίας της δικαστικής εξουσίας και στη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς της, στη βελτίωση της λειτουργίας της αστυνομίας και άλλων οργάνων επιβολής του νόμου, στην παροχή κατάλληλης κατάρτισης και στην καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος.

Άρθρο 81
Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Με τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, το Μαυροβούνιο εναρμονίζει τη νομοθεσία του περί προστασίας των προσωπικών δεδομένων με την κοινοτική νομοθεσία, καθώς και με τις λοιπές ευρωπαϊκές και διεθνείς νομοθετικές διατάξεις σχετικά με την ιδιωτική ζωή. Το Μαυροβούνιο θα δημιουργήσει έναν ή περισσότερους ανεξάρτητους εποπτικούς φορείς με επαρκείς χρηματοοικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για την αποτελεσματική παρακολούθηση και την εξασφάλιση της επιβολής της εθνικής νομοθεσίας για την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Τα μέρη συνεργάζονται για την επίτευξη αυτού του στόχου.

Άρθρο 82
Θεωρήσεις διαβατηρίων, διαχείριση των συνόρων, άσυλο και μετανάστευση

Τα μέρη συνεργάζονται στους τομείς των θεωρήσεων, των συνοριακών ελέγχων, του ασύλου και της μετανάστευσης και δημιουργούν ένα πλαίσιο συνεργασίας, μεταξύ άλλων, σε περιφερειακό επίπεδο, ενώ παράλληλα λαμβάνουν υπόψη και εκμεταλλεύονται πλήρως άλλες αναληφθείσες πρωτοβουλίες στον τομέα αυτό, ανάλογα με την περίπτωση.

Η συνεργασία στους προαναφερθέντες τομείς βασίζεται σε αμοιβαίες διαβουλεύσεις και σε στενή συνεργασία μεταξύ των μερών και πρέπει να περιλαμβάνει τεχνική και διοικητική βοήθεια για:

– την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη νομοθεσία και τις πρακτικές·

– την εκπόνηση νομοθεσίας·

– την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των θεσμών·

– την κατάρτιση του προσωπικού·

– την ασφάλεια των ταξιδιωτικών εγγράφων και τον εντοπισμό πλαστών εγγράφων·

– τη διαχείριση των συνόρων.

Η συνεργασία θα εστιαστεί ιδίως:

– όσον αφορά την παροχή ασύλου, στην εφαρμογή της εθνικής νομοθεσίας ώστε να καλύπτονται οι αρχές της σύμβασης της Γενεύης του 1951 και του πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967, ούτως ώστε να εξασφαλιστεί ότι τηρείται η αρχή της μη επαναπροώθησης καθώς και άλλα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων·

– όσον αφορά τη νόμιμη μετανάστευση, στους κανόνες εισδοχής και στα δικαιώματα και στο καθεστώς των ατόμων που γίνονται δεκτά. Στον τομέα της μετανάστευσης, τα μέρη συμφωνούν για την δίκαιη μεταχείριση των υπηκόων άλλων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στην επικράτειά τους και για την προώθηση πολιτικής με σκοπό την κοινωνική ένταξή τους, η οποία θα στοχεύει στη διασφάλιση, για τους υπηκόους αυτούς, ανάλογων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων όπως και για τους υπηκόους τους.

Άρθρο 83
Πρόληψη και έλεγχος της παράνομης μετανάστευσης· επανεισδοχή

Τα μέρη συνεργάζονται προκειμένου να εμποδίσουν και να ελέγξουν την παράνομη μετανάστευση. Προς το σκοπό αυτό, το Μαυροβούνιο και τα κράτη μέλη συμφωνούν να δεχθούν τον επαναπατρισμό των υπηκόων τους που διαμένουν παράνομα στο έδαφός τους και τα μέρη συμφωνούν επίσης [να συνάψουν] και να εφαρμόσουν πλήρως συμφωνία επανεισδοχής, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης επανεισδοχής των υπηκόων άλλων χωρών και των ανιθαγενών.

Τα κράτη μέλη και το Μαυροβούνιο παρέχουν στους υπηκόους τους τα κατάλληλα έγγραφα ταυτότητας και επεκτείνουν σ' αυτούς τις διοικητικές διευκολύνσεις που απαιτούνται για τέτοιους σκοπούς.

Οι ειδικές διαδικασίες για την επανεισδοχή υπηκόων, υπηκόων τρίτων χωρών και ανιθαγενών καθορίζονται στο πλαίσιο της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και του Μαυροβουνίου για την επανεισδοχή ατόμων που διαμένουν χωρίς άδεια.

Το Μαυροβούνιο συμφωνεί να συνάψει συμφωνίες επανεισδοχής με τις χώρες της διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης και δεσμεύεται να λάβει κάθε αναγκαίο μέτρο για την ευέλικτη και ταχεία εφαρμογή όλων των συμφωνιών επανεισδοχής που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης καθορίζει άλλες κοινές προσπάθειες που θα μπορούσαν να αναληφθούν για την πρόληψη και τον έλεγχο της παράνομης μετανάστευσης, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων εμπορίας ανθρώπων και λαθρομετανάστευσης.

Άρθρο 84
Νομιμοποίηση προσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότηση της τρομοκρατίας

1. Τα μέρη συνεργάζονται ώστε να εμποδίζουν τη χρησιμοποίηση των χρηματοπιστωτικών τους συστημάτων για τη νομιμοποίηση προσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες εν γένει, και ιδίως αυτές που σχετίζονται με τα ναρκωτικά, καθώς και για τη χρηματοδότηση τρομοκρατικών ενεργειών.

2. Η συνεργασία στον τομέα αυτό μπορεί να περιλαμβάνει διοικητική και τεχνική βοήθεια με σκοπό να προωθηθεί η εφαρμογή κανονισμών και η αποτελεσματική λειτουργία των κατάλληλων προτύπων και μηχανισμών καταπολέμησης της νομιμοποίησης προσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, ισοδύναμων με εκείνα που έχουν υιοθετήσει η Κοινότητα και τα διεθνή φόρα στον τομέα αυτό, ειδικότερα η Ειδική Ομάδα Δράσης για τις Χρηματοπιστωτικές Υπηρεσίες (FATF).

Άρθρο 85
Συνεργασία σε θέματα παράνομων ναρκωτικών

1. Στο πλαίσιο των αντίστοιχων εξουσιών και αρμοδιοτήτων τους, τα μέρη συνεργάζονται για τη διασφάλιση ισόρροπης και ολοκληρωμένης προσέγγισης του θέματος των ναρκωτικών. Οι πολιτικές και οι δράσεις κατά των ναρκωτικών αποσκοπούν στην ενίσχυση των δομών καταπολέμησης των παράνομων ναρκωτικών, στη μείωση της προμήθειας, της διακίνησης και της ζήτησης των παράνομων ναρκωτικών, στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων στην υγεία και την κοινωνία από την τοξικομανία, καθώς και στον αποτελεσματικότερο έλεγχο των πρόδρομων ουσιών.

2. Τα μέρη συμφωνούν τις μεθόδους συνεργασίας που απαιτούνται για την επίτευξη αυτών των στόχων. Οι δράσεις τους βασίζονται σε από κοινού συμφωνηθείσες αρχές ευθυγραμμισμένες με τη στρατηγική αντιναρκωτικού αγώνα της ΕΕ.

Άρθρο 86
Πρόληψη και καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων

Τα μέρη συνεργάζονται για την καταπολέμηση και την πρόληψη εγκληματικών και παράνομων δραστηριοτήτων, οργανωμένων ή άλλων, όπως:

– το λαθρεμπόριο και η εμπορία ανθρώπων·

– οι παράνομες οικονομικές δραστηριότητες, ιδίως η παραχάραξη ρευστών και μη ρευστών μέσων πληρωμής, οι παράνομες συναλλαγές προϊόντων όπως τα βιομηχανικά απόβλητα και τα ραδιενεργά υλικά, καθώς και οι συναλλαγές που αφορούν παράνομα προϊόντα ή προϊόντα απομίμησης ή παραποίησης·

– η διαφθορά, τόσο στον ιδιωτικό όσο και στον δημόσιο τομέα, που σχετίζεται ειδικότερα με αδιαφανείς διοικητικές πρακτικές·

– η φορολογική απάτη·

– η κλοπή ταυτότητας·

– η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών και ψυχοτρόπων ουσιών·

– το λαθρεμπόριο όπλων·

– η παραχάραξη εγγράφων·

– το λαθρεμπόριο και η παράνομη διακίνηση αγαθών, συμπεριλαμβανομένων των αυτοκινήτων·

– το έγκλημα στον κυβερνοχώρο.

Όσον αφορά την παραχάραξη νομισμάτων, το Μαυροβούνιο συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα για την καταπολέμηση της παραχάραξης χαρτονομισμάτων και κερμάτων, καθώς και για την καταστολή και την τιμωρία κάθε παραχάραξης χαρτονομισμάτων και κερμάτων που μπορεί να σημειωθεί στο έδαφός του. Όσον αφορά την πρόληψη, το Μαυροβούνιο θα επιδιώξει να εφαρμόσει μέτρα ισοδύναμα με εκείνα που καθορίζονται στη σχετική κοινοτική νομοθεσία και να προσχωρήσει σε όλες τις διεθνείς συμβάσεις που αφορούν αυτόν τον τομέα του δικαίου. Το Μαυροβούνιο θα μπορούσε να τύχει κοινοτικής στήριξης στον τομέα των ανταλλαγών, της παροχής βοήθειας και της κατάρτισης για την προστασία κατά της παραχάραξης.

Θα προωθηθεί η περιφερειακή συνεργασία και η συμμόρφωση με τα αναγνωρισμένα διεθνή πρότυπα για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος.

Άρθρο 87
Καταπολέμηση της τρομοκρατίας

Σε συμφωνία με τις διεθνείς συμβάσεις στις οποίες έχουν προσχωρήσει και με τους αντίστοιχους νόμους και κανονισμούς τους, τα μέρη συμφωνούν να συνεργαστούν με σκοπό την πρόληψη και την καταστολή τρομοκρατικών ενεργειών και της χρηματοδότησης αυτών:

– στο πλαίσιο της πλήρους εφαρμογής της απόφασης 1373 (2001) του Συμβουλίου Ασφαλείας των ΗΕ και άλλων σχετικών αποφάσεων των ΗΕ, καθώς και διεθνών συμβάσεων και πράξεων·

– με την ανταλλαγή πληροφοριών για τις τρομοκρατικές ομάδες και τα δίκτυα υποστήριξής τους, σύμφωνα με το διεθνές και το εθνικό δίκαιο·

– με την ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά τα μέσα και τις μεθόδους καταπολέμησης της τρομοκρατίας, τους τεχνικούς τομείς και την εκπαίδευση, και με την ανταλλαγή εμπειριών όσον αφορά την πρόληψη της τρομοκρατίας.

ΤΙΤΛΟΣ VIII
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Άρθρο 88

1. Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο καθιερώνουν στενή συνεργασία που αποσκοπεί στην προώθηση της ανάπτυξης και του αναπτυξιακού δυναμικού του Μαυροβουνίου. Με τη συνεργασία αυτή ενισχύονται όσο το δυνατό περισσότερο οι υπάρχοντες οικονομικοί δεσμοί προς όφελος και των δύο μερών.

2. Θα σχεδιαστούν πολιτικές και άλλα μέτρα για την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης του Μαυροβουνίου. Οι πολιτικές αυτές πρέπει να διασφαλίζουν ότι η περιβαλλοντική διάσταση εντάσσεται πλήρως εξ αρχής στις εν λόγω πολιτικές και ότι συνδέεται με τις απαιτήσεις αρμονικής κοινωνικής ανάπτυξης.

3. Οι πολιτικές συνεργασίας εντάσσονται σε ένα περιφερειακό πλαίσιο συνεργασίας. Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα μέτρα που μπορούν να ενισχύσουν τη συνεργασία μεταξύ του Μαυροβουνίου και των γειτονικών χωρών του, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, συμβάλλοντας έτσι στη σταθερότητα της περιοχής αυτής. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης καθορίζει προτεραιότητες μεταξύ των πολιτικών συνεργασίας που περιγράφονται στη συνέχεια και στο πλαίσιο αυτών, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή εταιρική σχέση.

Άρθρο 89
Οικονομική και εμπορική πολιτική

Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο διευκολύνουν τη διαδικασία οικονομικής μεταρρύθμισης μέσω της συνεργασίας για τη βελτίωση της κατανόησης των θεμελιωδών αρχών των αντίστοιχων οικονομιών τους, καθώς και για τη χάραξη και την εφαρμογή οικονομικής πολιτικής στο πλαίσιο οικονομιών της αγοράς.

Για τους σκοπούς αυτούς, η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο συνεργάζονται για:

- την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη μακροοικονομική απόδοση και προοπτικές, καθώς και τις στρατηγικές για την ανάπτυξη·
- την από κοινού ανάλυση οικονομικών θεμάτων αμοιβαίου ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της χάραξης οικονομικής πολιτικής και των μέσων που απαιτούνται για την εφαρμογή της·
- την προώθηση ευρύτερης συνεργασίας με σκοπό την επίσπευση της εισροής τεχνογνωσίας και την πρόσβαση στις νέες τεχνολογίες.

Το Μαυροβούνιο θα καταβάλει προσπάθειες για την εγκαθίδρυση λειτουργούσας οικονομίας της αγοράς και τη σταδιακή εναρμόνιση των πολιτικών του με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης που είναι προσανατολισμένες στη σταθερότητα. Κατόπιν αιτήματος των αρχών του Μαυροβουνίου, η Κοινότητα μπορεί να παράσχει βοήθεια στο Μαυροβούνιο για την υποστήριξη των προσπαθειών του στον τομέα αυτό.

Η συνεργασία θα αποβλέπει επίσης στην ενίσχυση του κράτους δικαίου στον επιχειρηματικό τομέα μέσω ενός σταθερού και μη μεροληπτικού εμπορικού νομικού πλαισίου.

Στην εν λόγω συνεργασία συμπεριλαμβάνεται η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις αρχές και τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Άρθρο 90
Στατιστική συνεργασία

Η συνεργασία μεταξύ των μερών εστιάζεται πρωτίστως σε τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα των στατιστικών, καθώς και στον οικονομικό, τον εμπορικό, το νομισματικό και το δημοσιονομικό τομέα. Η συνεργασία αυτή στοχεύει κυρίως στην ανάπτυξη αποτελεσματικών και βιώσιμων στατιστικών συστημάτων, ικανών να παρέχουν συγκρίσιμα, αξιόπιστα, αντικειμενικά και ακριβή δεδομένα που απαιτούνται για τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της διαδικασίας μετάβασης και μεταρρύθμισης στο Μαυροβούνιο. Πρέπει επίσης να παρέχει τη δυνατότητα στη Στατιστική Υπηρεσία του Μαυροβουνίου να αντιμετωπίζει καλύτερα τις ανάγκες των πελατών της στη χώρα (τόσο της δημόσιας διοίκησης όσο και του ιδιωτικού τομέα). Το στατιστικό σύστημα πρέπει να τηρεί τις θεμελιώδεις αρχές της στατιστικής που έχει εκδώσει ο ΟΗΕ, τον ευρωπαϊκό κώδικα ορθής πρακτικής για τις στατιστικές και τις διατάξεις του ευρωπαϊκού δικαίου στον τομέα της στατιστικής, προσεγγίζοντας συγχρόνως το κοινοτικό κεκτημένο. Τα μέρη συνεργάζονται ιδίως για να διασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα των ατομικών δεδομένων, να βελτιώνουν σταδιακά τη συγκέντρωση και τη διαβίβασή τους στο Ευρωπαϊκό Στατιστικό Σύστημα και να ανταλλάσσουν πληροφορίες για τις μεθόδους, τη μεταφορά τεχνογνωσίας και την κατάρτιση.

Άρθρο 91
Τραπεζικές, ασφαλιστικές και άλλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

Η συνεργασία μεταξύ του Μαυροβουνίου και της Κοινότητας επικεντρώνεται σε τομείς προτεραιότητας που συνδέονται με το κοινοτικό κεκτημένο στους τομείς των τραπεζικών, ασφαλιστικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό τη δημιουργία και την ανάπτυξη κατάλληλου πλαισίου για την ενθάρρυνση των τομέων των τραπεζικών, ασφαλιστικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στο Μαυροβούνιο, το οποίο θα βασίζεται στις πρακτικές θεμιτού ανταγωνισμού και θα εξασφαλίζει τις απαραίτητες ισότιμες συνθήκες ανταγωνισμού.

Άρθρο 92
Συνεργασία στον τομέα του εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου

Η συνεργασία μεταξύ των μερών επικεντρώνεται σε τομείς προτεραιότητας που συνδέονται με το κοινοτικό κεκτημένο στον τομέα του δημόσιου εσωτερικού δημοσιονομικού ελέγχου (PIFC) και του εξωτερικού ελέγχου. Τα μέρη συνεργάζονται, ειδικότερα, για να δημιουργήσουν στο Μαυροβούνιο - με την επεξεργασία και τη θέσπιση των σχετικών ρυθμίσεων - διαφανή, αποτελεσματικά και οικονομικά συστήματα PIFC (συμπεριλαμβανομένης της χρηματοοικονομικής διαχείρισης και ελέγχου και λειτουργικά ανεξάρτητου εσωτερικού ελέγχου) και ανεξάρτητα συστήματα εξωτερικού ελέγχου, σύμφωνα με τα διεθνώς αποδεκτά πρότυπα και μεθόδους, καθώς και με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΕ. Η συνεργασία θα εστιαστεί επίσης στην ενίσχυση των ικανοτήτων του Ανώτατου Ελεγκτικού

Οργάνου στο Μαυροβούνιο. Για να διασφαλιστεί ο συντονισμός και η εναρμόνιση που απαιτούν οι εν λόγω απαιτήσεις, η συνεργασία πρέπει να επικεντρωθεί στη δημιουργία και την ενίσχυση κεντρικών μονάδων εναρμόνισης για τη δημοσιονομική διαχείριση και έλεγχο, καθώς και για τον εσωτερικό έλεγχο.

Άρθρο 93
Προώθηση και προστασία των επενδύσεων

Η συνεργασία μεταξύ των μερών, εντός του πεδίου των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων τους, όσον αφορά την προώθηση και την προστασία των επενδύσεων, στοχεύει στη δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για τις ιδιωτικές επενδύσεις, τόσο εγχώριες όσο και ξένες, που είναι απολύτως απαραίτητες για την οικονομική και βιομηχανική αναζωογόνηση του Μαυροβουνίου. Ειδικότερα, ο στόχος της συνεργασίας είναι να βελτιωθεί το νομικό πλαίσιο του Μαυροβουνίου, ούτως ώστε να ευνοεί και να προστατεύει τις επενδύσεις.

Άρθρο 94
Βιομηχανική συνεργασία

Η συνεργασία θα στοχεύει στην προώθηση του εκσυγχρονισμού και της αναδιάρθρωσης της βιομηχανίας και μεμονωμένων τομέων του Μαυροβουνίου. Θα καλύπτει επίσης τη βιομηχανική συνεργασία μεταξύ των οικονομικών φορέων, με σκοπό την ενίσχυση του ιδιωτικού τομέα υπό συνθήκες που διασφαλίζουν την προστασία του περιβάλλοντος.

Οι πρωτοβουλίες της βιομηχανικής συνεργασίας αντανακλούν τις προτεραιότητες που καθορίζουν και τα δύο μέρη. Θα λαμβάνουν υπόψη περιφερειακές πτυχές της βιομηχανικής ανάπτυξης, προωθώντας τις διεθνικές εταιρικές σχέσεις, όπου κρίνεται σκόπιμο. Οι πρωτοβουλίες αυτές πρέπει ιδίως να επιδιώκουν τη δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου για τις επιχειρήσεις, τη βελτίωση της διοίκησής τους και της τεχνογνωσίας, καθώς και την προώθηση των αγορών, της διαφάνειάς τους και των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων. Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην καθιέρωση αποτελεσματικών δραστηριοτήτων για την προώθηση των εξαγωγών στο Μαυροβούνιο.

Η συνεργασία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη το κοινοτικό κεκτημένο στον τομέα της βιομηχανικής πολιτικής.

Άρθρο 95
Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

Τα μέρη συνεργάζονται για να αναπτύξουν και να ενισχύσουν τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) του ιδιωτικού τομέα, να δημιουργήσουν νέες επιχειρήσεις σε τομείς που προσφέρουν δυνατότητες ανάπτυξης και συνεργασίας μεταξύ των ΜΜΕ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου.

Η συνεργασία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τους τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα των ΜΜΕ, καθώς και τις δέκα κατευθυντήριες αρχές που προβλέπει ο Ευρωπαϊκός Χάρτης για τις Μικρές Επιχειρήσεις.

Άρθρο 96
Τουρισμός

Η συνεργασία μεταξύ των μερών στον τομέα του τουρισμού αποβλέπει κυρίως στην ενίσχυση της ροής των πληροφοριών για τον τουρισμό (μέσω διεθνών δικτύων, τραπεζών δεδομένων κ.λπ.)· στην ενθάρρυνση της ανάπτυξης των υποδομών που ευνοούν τις επενδύσεις στον τομέα του τουρισμού, καθώς και τη συμμετοχή του Μαυροβουνίου σε σημαντικούς ευρωπαϊκούς οργανισμούς τουρισμού· στην εξέταση των δυνατοτήτων πραγματοποίησης κοινών δράσεων και την ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων, εμπειρογνωμόνων, κυβερνήσεων και αρμόδιων δημόσιων οργάνων στον τομέα του τουρισμού, καθώς και τη μεταφορά τεχνογνωσίας (με την κατάρτιση, τις ανταλλαγές και τα σεμινάρια). Η συνεργασία λαμβάνει δεόντως υπόψη το κοινοτικό κεκτημένο στον τομέα αυτό.

Η συνεργασία μπορεί να εντάσσεται σε ένα περιφερειακό πλαίσιο συνεργασίας.

Άρθρο 97
Γεωργία και βιομηχανία μεταποίησης γεωργικών προϊόντων

Η συνεργασία μεταξύ των μερών θα αναπτυχθεί σε όλους τους τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της γεωργίας, καθώς και στον κτηνιατρικό και φυτοϋγειονομικό τομέα. Η συνεργασία θα αποβλέπει κυρίως στον εκσυγχρονισμό και την αναδιάρθρωση της γεωργίας και του γεωργοβιομηχανικού τομέα, ιδίως για την αντιμετώπιση των κοινοτικών απαιτήσεων στον υγειονομικό τομέα, στη βελτίωση της διαχείρισης των υδάτων, στην ανάπτυξη της υπαίθρου, στην ανάπτυξη του δασικού τομέα στο Μαυροβούνιο και στη σταδιακή προσέγγιση της νομοθεσίας και των πρακτικών του Μαυροβουνίου με τα κοινοτικά πρότυπα και κανόνες.

Άρθρο 98
Αλιεία

Τα μέρη θα διερευνήσουν τη δυνατότητα προσδιορισμού αμοιβαίως επωφελών θεμάτων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα της αλιείας. Η συνεργασία θα λάβει δεόντως υπόψη τους τομείς προτεραιότητας που σχετίζονται με το κοινοτικό κεκτημένο στον τομέα της αλιείας, καθώς και την τήρηση διεθνών υποχρεώσεων σχετικά με τους κανόνες των διεθνών και περιφερειακών οργανώσεων αλιείας για τη διαχείριση και τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων.

Άρθρο 99
Τελωνεία

Τα μέρη καθιερώνουν συνεργασία στον τομέα αυτό ώστε να διασφαλιστεί η τήρηση των διατάξεων που θα υιοθετηθούν στον τομέα του εμπορίου και να εναρμονιστεί το τελωνειακό καθεστώς του Μαυροβουνίου με το κοινοτικό, γεγονός που θα προετοιμάσει το έδαφος για τα μέτρα ελευθέρωσης που προβλέπει η παρούσα Συμφωνία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και για τη σταδιακή εναρμόνιση της τελωνειακής νομοθεσίας του Μαυροβουνίου με το κεκτημένο.

Η συνεργασία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τους τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα των τελωνείων.

Το Πρωτόκολλο 6 καθορίζει τους κανόνες για την αμοιβαία διοικητική βοήθεια μεταξύ των μερών στον τελωνειακό τομέα.

Άρθρο 100
Φορολογία

Τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα της φορολογίας, η οποία περιλαμβάνει μέτρα που αποσκοπούν στην περαιτέρω μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος του Μαυροβουνίου και στην αναδιάρθρωση της φορολογικής διοίκησης ώστε να διασφαλιστούν η αποτελεσματική είσπραξη των φόρων και η καταπολέμηση της φορολογικής απάτης.

Η συνεργασία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τους τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στους τομείς της φορολογίας και της καταπολέμησης του επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού. Η εξάλειψη του ζημιογόνου φορολογικού ανταγωνισμού πρέπει να επιτευχθεί βάσει των αρχών του Κώδικα Δεοντολογίας για τη φορολογία των επιχειρήσεων που συμφωνήθηκε από το Συμβούλιο την 1η Δεκεμβρίου 1997.

Η συνεργασία θα περιστραφεί επίσης γύρω από την ενίσχυση της διαφάνειας και την καταπολέμηση της διαφθοράς και θα συμπεριλάβει την ανταλλαγή πληροφοριών με τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ούτως ώστε να διευκολυνθεί η εφαρμογή των μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης, τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή. Το Μαυροβούνιο θα ολοκληρώσει επίσης το πλέγμα των διμερών συμφωνιών με τα κράτη μέλη, σύμφωνα με την τελευταία ενημέρωση του υποδείγματος συμβάσεως του ΟΟΣΑ σχετικά με το εισόδημα και το κεφάλαιο, καθώς και με βάση το υπόδειγμα συμφωνίας του ΟΟΣΑ για την ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών, στο βαθμό που το αιτούν κράτος μέλος προσχωρεί σ'αυτά.

Άρθρο 101
Κοινωνική συνεργασία

Όσον αφορά την απασχόληση, η συνεργασία μεταξύ των μερών θα επικεντρωθεί κυρίως στον εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών εξεύρευσης θέσεων απασχόλησης και επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς και στην εφαρμογή συνοδευτικών μέτρων και την προώθηση της τοπικής ανάπτυξης για την ενίσχυση της αναδιάρθρωσης του βιομηχανικού κλάδου και της αγοράς εργασίας. Η συνεργασία αυτή περιλαμβάνει επίσης την εκτέλεση μελετών, την αποστολή εμπειρογνωμόνων, την παροχή πληροφοριών και προγράμματα κατάρτισης.

Τα μέρη συνεργάζονται για να διευκολύνουν τη μεταρρύθμιση της πολιτικής του Μαυροβουνίου στον τομέα της απασχόλησης στο πλαίσιο ενισχυμένης οικονομικής μεταρρύθμισης και ολοκλήρωσης. Η συνεργασία επιδιώκει επίσης να ευνοήσει την προσαρμογή του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας του Μαυροβουνίου στις νέες οικονομικές και κοινωνικές απαιτήσεις και την αναθεώρηση της νομοθεσίας του Μαυροβουνίου όσον αφορά τις συνθήκες εργασίας και τις ίσες ευκαιρίες μεταξύ ανδρών και γυναικών, των ατόμων με ειδικές ανάγκες και των μελών των μειονοτήτων, καθώς και τη βελτίωση του επιπέδου προστασίας της υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων, με σημείο αναφοράς το ισχύον επίπεδο προστασίας στην Κοινότητα. Το Μαυροβούνιο θα διασφαλίσει την τήρηση και την αυστηρή εφαρμογή των θεμελιωδών συμβάσεων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας.

Η συνεργασία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τους τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα αυτό.

Άρθρο 102
Εκπαίδευση και κατάρτιση

Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την ανύψωση του επιπέδου της γενικής εκπαίδευσης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στο Μαυροβούνιο, καθώς και των πολιτικών για τους νέους και την απασχόληση των νέων, συμπεριλαμβανομένης της μη τυπικής μάθησης. Ως προτεραιότητα για τα ανώτατα εκπαιδευτικά συστήματα τίθεται η επίτευξη των στόχων της διακήρυξης της Μπολόνια στο πλαίσιο της σχετικής διακυβερνητικής διαδικασίας.

Τα μέρη συνεργάζονται επίσης με σκοπό να διασφαλίσουν ότι η πρόσβαση σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης στο Μαυροβούνιο θα είναι ελεύθερη, χωρίς διακρίσεις που σχετίζονται με το φύλο, τη φυλή, την εθνοτική καταγωγή ή τη θρησκεία.

Τα σχετικά κοινοτικά προγράμματα και μέσα θα συμβάλουν στην αναβάθμιση των δομών και των δραστηριοτήτων εκπαίδευσης και κατάρτισης στο Μαυροβούνιο.

Η συνεργασία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τους τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα αυτό.

Άρθρο 103
Πολιτιστική συνεργασία

Τα μέρη δεσμεύονται να προωθήσουν την πολιτιστική συνεργασία. Η συνεργασία αυτή συμβάλλει, μεταξύ άλλων, στη βελτίωση της αμοιβαίας κατανόησης και εκτίμησης μεταξύ ατόμων, κοινοτήτων και λαών. Τα μέρη αναλαμβάνουν επίσης την υποχρέωση να συνεργάζονται για την προώθηση της πολιτιστικής πολυμορφίας, ιδίως στο πλαίσιο της σύμβασης της UNESCO για την προστασία και την προώθηση της ποικιλομορφίας των πολιτιστικών εκφάνσεων.

Άρθρο 104
Συνεργασία στον οπτικοακουστικό τομέα

Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό να προωθήσουν τον κλάδο οπτικοακουστικών μέσων στην Ευρώπη και να ενθαρρύνουν τη συμπαραγωγή κινηματογραφικών και τηλεοπτικών έργων.

Η συνεργασία θα μπορούσε να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, προγράμματα και μέσα για την εκπαίδευση δημοσιογράφων και άλλων επαγγελματιών του τομέα των μέσων ενημέρωσης, καθώς και τεχνική βοήθεια προς τα δημόσια και ιδιωτικά μέσα ενημέρωσης, έτσι ώστε να ενισχυθούν η ανεξαρτησία τους, ο επαγγελματισμός τους και οι συνδέσεις τους με τα ευρωπαϊκά μέσα ενημέρωσης.

Το Μαυροβούνιο θα ευθυγραμμίσει με τις πολιτικές της ΕΚ τις πολιτικές του για τη ρύθμιση θεμάτων σχετικών με το περιεχόμενο των διασυνοριακών ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών και θα εναρμονίσει τη νομοθεσία του με το κεκτημένο της ΕΕ. Το Μαυροβούνιο θα δώσει ιδιαίτερη προσοχή σε θέματα που αφορούν την απόκτηση δικαιωμάτων πνευματικής

ιδιοκτησίας για προγράμματα και εκπομπές που μεταδίδονται μέσω δορυφόρων, επίγειων συχνοτήτων και καλωδιακών δικτύων.

Άρθρο 105
Κοινωνία της πληροφορίας

Η συνεργασία θα αναπτυχθεί σε όλους τους τομείς του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της κοινωνίας της πληροφορίας. Θα στηρίξει κυρίως τη σταδιακή εναρμόνιση των σχετικών πολιτικών και της νομοθεσίας του Μαυροβουνίου στον τομέα αυτό με εκείνες της Κοινότητας.

Τα μέρη συνεργάζονται επίσης με σκοπό να αναπτύξουν περαιτέρω την κοινωνία της πληροφορίας στο Μαυροβούνιο. Οι γενικοί στόχοι είναι να προετοιμαστεί η κοινωνία στο σύνολό της για την ψηφιακή εποχή, να προσελκυσθούν επενδύσεις και να διασφαλιστεί η διαλειτουργικότητα δικτύων και υπηρεσιών.

Άρθρο 106
Δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικής επικοινωνίας

Η συνεργασία εστιάζεται κυρίως σε τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα αυτό.

Τα μέρη ενισχύουν, ιδίως, τη συνεργασία στον τομέα των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, με τελικό στόχο την υιοθέτηση από το Μαυροβούνιο του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα αυτό τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 107
Πληροφόρηση και επικοινωνία

Η Κοινότητα και το Μαυροβούνιο λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να ενισχυθεί η αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών. Θα δοθεί προτεραιότητα σε προγράμματα τα οποία έχουν ως στόχο τόσο τη βασική ενημέρωση του ευρέως κοινού στο Μαυροβούνιο σχετικά με την Κοινότητα, όσο και την περισσότερο εξειδικευμένη ενημέρωση των επαγγελματικών κύκλων στο Μαυροβούνιο.

Άρθρο 108
Μεταφορές

Η συνεργασία μεταξύ των μερών επικεντρώνεται κυρίως σε τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα των μεταφορών.

Η συνεργασία μπορεί, ιδίως, να αποβλέπει στην αναδιάρθρωση και στον εκσυγχρονισμό των μέσων μεταφοράς του Μαυροβουνίου, στη βελτίωση της ελεύθερης κυκλοφορίας των επιβατών και των εμπορευμάτων, καθώς και της πρόσβασης στην αγορά των μεταφορών και στις υποδομές τους, συμπεριλαμβανομένων των λιμένων και των αερολιμένων. Επιπλέον, η συνεργασία μπορεί να ευνοήσει την ανάπτυξη των υποδομών πολλαπλών μεταφορών που συνδέονται με τα κυριότερα διευρωπαϊκά δίκτυα, ιδίως για την ενίσχυση των περιφερειακών συνδέσεων στη Νοτιοανατολική Ευρώπη, σύμφωνα με το μνημόνιο συμφωνίας για την ανάπτυξη του κύριου δικτύου περιφερειακών μεταφορών. Ο στόχος της συνεργασίας είναι να

επιτευχθούν πρότυπα εκμετάλλευσης παρόμοια με εκείνα της Κοινότητας, καθώς και να αναπτυχθεί στο Μαυροβούνιο ένα σύστημα μεταφορών συμβατό με το κοινοτικό σύστημα και παρόμοιο με αυτό, και να βελτιωθεί η προστασία του περιβάλλοντος στον τομέα των μεταφορών.

Άρθρο 109
Ενέργεια

Η συνεργασία θα εστιαστεί κυρίως σε τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της ενέργειας. Θα βασίζεται στη Συνθήκη για την Ενεργειακή Κοινότητα και θα αναπτυχθεί ενόψει της σταδιακής ενσωμάτωσης του Μαυροβουνίου στις ευρωπαϊκές αγορές ενέργειας. Ειδικότερα, η συνεργασία μπορεί να περιλαμβάνει τα εξής :

– τη διαμόρφωση και το σχεδιασμό ενεργειακής πολιτικής, συμπεριλαμβανομένου του εκσυγχρονισμού των υποδομών, της βελτίωσης και της διαφοροποίησης της προσφοράς και της βελτίωσης της πρόσβασης στην αγορά ενέργειας, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της διαμετακόμισης, μεταφοράς, διανομής και αποκατάστασης των ηλεκτρικών διασυνδέσεων περιφερειακού ενδιαφέροντος με τις γειτονικές χώρες·

– την προώθηση της εξοικονόμησης ενέργειας, της ενεργειακής επάρκειας, των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της μελέτης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων της παραγωγής και κατανάλωσης ενέργειας·

– τη διαμόρφωση του πλαισίου των προϋποθέσεων για την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων παραγωγής ενέργειας και τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων του εν λόγω τομέα.

Άρθρο 110
Πυρηνική ασφάλεια

Τα μέρη συνεργάζονται στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας και των διασφαλίσεων. Η συνεργασία θα μπορούσε να καλύψει τα ακόλουθα σημεία:

– τη βελτίωση των νομοθετικών και κανονιστικών ρυθμίσεων των μερών για την προστασία από τις ακτινοβολίες, την πυρηνική ασφάλεια, τη λογιστική και τον έλεγχο των πυρηνικών υλικών, καθώς και την ενίσχυση των αρχών εποπτείας και των πόρων που διαθέτουν·

– την ενθάρρυνση της σύναψης συμφωνιών μεταξύ των κρατών μελών ή της Ευρατόμ και του Μαυροβουνίου σχετικά με την έγκαιρη ειδοποίηση και την ανταλλαγή πληροφοριών σε περιπτώσεις πυρηνικών ατυχημάτων, την ικανότητα αντιμετώπισης επειγόντων περιστατικών καθώς και τα θέματα πυρηνικής ασφάλειας, εν γένει, εφόσον κρίνεται αναγκαίο·

– την αστική ευθύνη στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας.

Άρθρο 111
Περιβάλλον

Τα μέρη αναπτύσσουν και ενισχύουν τη συνεργασία τους στον τομέα του περιβάλλοντος αναλαμβάνοντας ως θεμελιώδη υποχρέωση να καταπολεμήσουν την περιβαλλοντική υποβάθμιση και να αρχίσουν να βελτιώνουν την περιβαλλοντική κατάσταση προς το σκοπό της βιωσιμότητας του περιβάλλοντος.

Ειδικότερα, τα μέρη εγκαθιδρύουν συνεργασία με σκοπό να ενισχύσουν τις διοικητικές δομές και διαδικασίες ώστε να διασφαλίσουν τον στρατηγικό σχεδιασμό των περιβαλλοντικών θεμάτων και το συντονισμό μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην εναρμόνιση της νομοθεσίας του Μαυροβουνίου με το κοινοτικό κεκτημένο. Η συνεργασία μπορεί επίσης να συγκεντρωθεί στη χάραξη στρατηγικών που αποβλέπουν στη δραστική μείωση της τοπικής, περιφερειακής και διασυνοριακής ρύπανσης της ατμόσφαιρας και των υδάτων, στη δημιουργία συστήματος για την ορθολογική, καθαρή, αειφόρο και ανανεώσιμη παραγωγή και κατανάλωση ενέργειας και στην πραγματοποίηση αναλύσεων περιβαλλοντικών επιπτώσεων και περιβαλλοντικών στρατηγικών. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην επικύρωση και στην εφαρμογή του πρωτοκόλλου του Κιότο.

Άρθρο 112
Συνεργασία στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης

Τα μέρη ενθαρρύνουν τη συνεργασία στον τομέα της επιστημονικής έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (ΕΤΑ) για ειρηνικούς σκοπούς με βάση το αμοιβαίο συμφέρον και, λαμβανομένων υπόψη των διαθέσιμων πόρων, την κατάλληλη πρόσβαση στα αντίστοιχα προγράμματά τους, εφόσον υπάρχουν τα κατάλληλα επίπεδα αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας.

Η συνεργασία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τους τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης.

Άρθρο 113
Περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη

Τα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία τους για την περιφερειακή και τοπική ανάπτυξη, με στόχο να συμβάλουν στην οικονομική ανάπτυξη και τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων. Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη διασυνοριακή, διεθνική και διαπεριφερειακή συνεργασία.

Η συνεργασία θα λαμβάνει δεόντως υπόψη τους τομείς προτεραιότητας του κοινοτικού κεκτημένου στον τομέα της περιφερειακής ανάπτυξης.

Άρθρο 114
Δημόσια διοίκηση

Στόχος της συνεργασίας είναι να διασφαλιστεί η ανάπτυξη αποτελεσματικής και υπεύθυνης δημόσιας διοίκησης στο Μαυροβούνιο, ιδίως για τη στήριξη της εφαρμογής του κράτους δικαίου, την ορθή λειτουργία των δημόσιων θεσμών προς όφελος του πληθυσμού του Μαυροβουνίου στο σύνολό του και την ομαλή ανάπτυξη των σχέσεων μεταξύ ΕΕ και Μαυροβουνίου.

Η συνεργασία στον εν λόγω τομέα θα επικεντρωθεί κυρίως στη δημιουργία θεσμικών ικανοτήτων, ιδίως στην ανάπτυξη και εφαρμογή διαφανών και αμερόληπτων διαδικασιών πρόσληψης, στη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού και στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας στο δημόσιο τομέα, στη συνεχή κατάρτιση και στην προώθηση δεοντολογίας στη δημόσια διοίκηση. Η συνεργασία θα καλύψει όλα τα επίπεδα της δημόσιας διοίκησης, συμπεριλαμβανομένης της τοπικής διοίκησης.

ΤΙΤΛΟΣ IX
ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 115

Για να επιτευχθούν οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας, και σύμφωνα με τα άρθρα 5, 116 και 118, το Μαυροβούνιο μπορεί να λάβει χρηματοδοτική ενίσχυση από την Κοινότητα υπό μορφή επιχορηγήσεων και δανείων, συμπεριλαμβανομένων δανείων από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Η κοινοτική βοήθεια εξαρτάται από την περαιτέρω πρόοδο που θα σημειωθεί, όσον αφορά την εκπλήρωση των πολιτικών κριτηρίων της Κοπεγχάγης και, ιδίως, την πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση των ειδικών προτεραιοτήτων της ευρωπαϊκής εταιρικής σχέσης. Θα ληφθούν επίσης δεόντως υπόψη τα αποτελέσματα των ετήσιων επανεξετάσεων των χωρών που υπόκεινται στη Διαδικασία Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, ιδίως όσον αφορά τη δέσμευση των δικαιούχων να προβούν σε δημοκρατικές, οικονομικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις, καθώς και άλλων συμπερασμάτων του Συμβουλίου, ιδίως όσον αφορά την τήρηση των προγραμμάτων προσαρμογής. Η βοήθεια που θα χορηγηθεί στο Μαυροβούνιο θα διαμορφωθεί σε συνάρτηση με τις διαπιστωθείσες ανάγκες, τις προτεραιότητες που έχουν συμφωνηθεί, την ικανότητα απορρόφησης και εξόφλησης και τα μέτρα που λαμβάνονται για τη μεταρρύθμιση και την αναδιάρθρωση της οικονομίας.

Άρθρο 116

Η χρηματοδοτική ενίσχυση, υπό μορφή επιχορηγήσεων, καλύπτεται από τα μέτρα λειτουργίας που προβλέπονται στο σχετικό κανονισμό του Συμβουλίου εντός πολυετούς ενδεικτικού πλαισίου και σε συνάρτηση με τα ετήσια προγράμματα δράσης που καθορίζει η Κοινότητα κατόπιν διαβουλεύσεων με το Μαυροβούνιο.

Η χρηματοδοτική βοήθεια μπορεί να καλύπτει όλους τους τομείς συνεργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση στη δικαιοσύνη, την ελευθερία και την ασφάλεια, την προσέγγιση των νομοθεσιών, την οικονομική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 117

Κατόπιν αιτήσεως του Μαυροβουνίου και σε περίπτωση ειδικής ανάγκης, η Κοινότητα μπορεί να εξετάζει, σε συντονισμό με τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τη δυνατότητα χορήγησης έκτακτης μακροοικονομικής συνδρομής υπό ορισμένες προϋποθέσεις και λαμβάνοντας υπόψη όλους τους διαθέσιμους χρηματοδοτικούς πόρους. Η χορήγηση της βοήθειας αυτής θα εξαρτηθεί από την εκπλήρωση ορισμένων όρων που θα καθοριστούν στο πλαίσιο προγράμματος, το οποίο θα συμφωνηθεί μεταξύ του Μαυροβουνίου και του ΔΝΤ.

Άρθρο 118

Για να καταστεί δυνατή η βέλτιστη χρησιμοποίηση των διαθέσιμων πόρων, τα μέρη διασφαλίζουν ότι η κοινοτικές συνεισφορές χορηγούνται σε στενό συντονισμό με τις συνεισφορές που προέρχονται από άλλες πηγές, όπως τα κράτη μέλη, οι τρίτες χώρες και τα διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Για το σκοπό αυτό, τα μέρη ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με όλες τις πηγές συνδρομής.

ΤΙΤΛΟΣ Χ
ΘΕΣΜΙΚΕΣ, ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 119

Συγκροτείται Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, το οποίο εποπτεύει την εφαρμογή και την εκτέλεση της παρούσας συμφωνίας. Το συμβούλιο αυτό συνέρχεται στο κατάλληλο επίπεδο ανά τακτά διαστήματα και όταν το απαιτούν οι περιστάσεις. Εξετάζει τα σημαντικά προβλήματα που ανακύπτουν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, καθώς και όλα τα άλλα διμερή ή διεθνή θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

Άρθρο 120

1. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης απαρτίζεται από μέλη του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μέλη της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αφενός, και από μέλη της κυβέρνησης του Μαυροβουνίου, αφετέρου.

2. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό του.

3. Τα μέλη του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μπορούν να εκπροσωπούνται, σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του.

4. Η προεδρία του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ασκείται εκ περιτροπής από εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και εκπρόσωπο του Μαυροβουνίου, σύμφωνα με τις διατάξεις που προβλέπονται στον εσωτερικό κανονισμό του.

5. Στις εργασίες του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης συμμετέχει, για θέματα αρμοδιότητάς της και με την ιδιότητα του παρατηρητή, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Άρθρο 121

Για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας, το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης έχει την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις εντός του πεδίου εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας στις περιπτώσεις που προβλέπονται σχετικά. Οι λαμβανόμενες αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα μέρη, τα οποία θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα εκτέλεσής τους. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μπορεί επίσης να διατυπώνει τις

κατάλληλες συστάσεις. Εκδίδει αποφάσεις και διατυπώνει συστάσεις κατόπιν κοινής συμφωνίας μεταξύ των μερών.

Άρθρο 122

1. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης επικουρείται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του από την Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, η οποία απαρτίζεται από εκπροσώπους του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και εκπροσώπους της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, αφενός, και από εκπροσώπους της κυβέρνησης του Μαυροβουνίου, αφετέρου.

2. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης καθορίζει στον εσωτερικό κανονισμό του τα καθήκοντα της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, τα οποία συνίστανται στην προετοιμασία των συνεδριάσεων του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, και καθορίζει τον τρόπο λειτουργίας της επιτροπής.

3. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μπορεί να αναθέτει στην Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης οποιεσδήποτε από τις αρμοδιότητές του. Στην περίπτωση αυτή, η Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης λαμβάνει τις αποφάσεις της σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 121.

Άρθρο 123

Η Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μπορεί να συστήνει υποεπιτροπές. Πριν από το τέλος του πρώτου έτους μετά την ημερομηνία θέσης σε ισχύ της συμφωνίας, η Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης συστήνει τις απαραίτητες υποεπιτροπές για την επαρκή εφαρμογή της συμφωνίας.

Θα δημιουργηθεί υποεπιτροπή που θα ασχολείται με τα θέματα μετανάστευσης.

Άρθρο 124

Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μπορεί να αποφασίζει τη σύσταση κάθε άλλης ειδικής επιτροπής ή οργάνου, τα οποία το επικουρούν κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του. Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης καθορίζει, στον εσωτερικό κανονισμό του, τη σύνθεση και τα καθήκοντα αυτών των επιτροπών ή των οργάνων, καθώς και τον τρόπο λειτουργίας τους.

Άρθρο 125

Συγκροτείται Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης. Αποτελεί ένα φόρουμ συνάντησης και ανταλλαγής απόψεων για τα μέλη του Κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Συνεδριάζει κατά διαστήματα που καθορίζει η ίδια.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης απαρτίζεται από μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αφενός, και από μέλη του Κοινοβουλίου του Μαυροβουνίου, αφετέρου.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Σταθεροποίησης και Σύνδεσης θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.

Η προεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ασκείται εναλλάξ από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, αφενός, και από το Κοινοβούλιο του Μαυροβουνίου, αφετέρου, σύμφωνα με τις διατάξεις που καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό της.

Άρθρο 126

Στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, κάθε μέρος δεσμεύεται να διασφαλίζει ότι τα φυσικά και νομικά πρόσωπα του άλλου μέρους έχουν μη διακριτική πρόσβαση, σε σχέση με τους δικούς του υπηκόους, στα αρμόδια δικαστήρια και διοικητικά όργανα των μερών για να υπερασπίσουν τα ατομικά τους δικαιώματα και τα δικαιώματα ιδιοκτησίας τους.

Άρθρο 127

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει ένα μέρος να λάβει μέτρα τα οποία:

α) θεωρεί αναγκαία για την αποτροπή της δημοσιοποίησης πληροφοριών που αντιβαίνουν σε ζωτικά συμφέροντα ασφάλειάς του·

β) αφορούν την παραγωγή ή το εμπόριο, όπλων, πολεμοφοδίων ή πολεμικού υλικού ή την έρευνα, την ανάπτυξη ή την παραγωγή που είναι αναγκαίες για αμυντικούς σκοπούς, υπό την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά δεν νοθεύουν τους όρους ανταγωνισμού όσον αφορά τα προϊόντα που δεν προορίζονται ειδικά για στρατιωτικούς σκοπούς·

γ) θεωρεί ουσιώδη για την ασφάλειά του, σε περίπτωση σοβαρής εσωτερικής αναταραχής που διαταράσσει την τήρηση του νόμου και της δημόσιας τάξης, σε καιρό πολέμου ή σοβαρής διεθνούς αναταραχής που αποτελεί απειλή πολέμου, ή για την εκπλήρωση υποχρεώσεων που έχει αναλάβει με σκοπό τη διατήρηση της ειρήνης και της διεθνούς ασφάλειας.

Άρθρο 128

1. Στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία και με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων που περιέχονται σε αυτήν:

   – οι ρυθμίσεις που εφαρμόζει το Μαυροβούνιο έναντι της Κοινότητας δεν πρέπει να εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των κρατών μελών, των υπηκόων τους, των εταιρειών ή επιχειρήσεών τους·

   – οι ρυθμίσεις που εφαρμόζει η Κοινότητα έναντι του Μαυροβουνίου δεν πρέπει να εισάγουν διακρίσεις μεταξύ των υπηκόων του Μαυροβουνίου ή μεταξύ των εταιρειών του Μαυροβουνίου.

2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει το δικαίωμα των μερών να εφαρμόζουν τις σχετικές διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας τους σε φορολογούμενους που δεν βρίσκονται σε πανομοιότυπες καταστάσεις όσον αφορά τον τόπο κατοικίας τους.

Άρθρο 129

1. Τα μέρη λαμβάνουν τα γενικά ή ειδικά μέτρα που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει της παρούσας συμφωνίας. Μεριμνούν για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

2. Τα μέρη συμφωνούν να διενεργούν αμέσως διαβουλεύσεις μέσω των κατάλληλων διαύλων, κατόπιν αιτήσεως οποιουδήποτε από τα μέρη για να εξετάζουν κάθε θέμα σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και άλλα θέματα σχέσεων μεταξύ των μερών.

3. Κάθε μέρος μπορεί να παραπέμψει στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης κάθε διαφορά σχετική με την εφαρμογή ή την ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας. Στην περίπτωση αυτή, εφαρμόζεται το άρθρο 130 και, κατά περίπτωση, το πρωτόκολλο 7.

   Το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης μπορεί να διευθετήσει τη διαφορά μέσω δεσμευτικής απόφασης.

4. Αν ένα από τα μέρη θεωρεί ότι το άλλο μέρος δεν έχει εκπληρώσει κάποια από τις υποχρεώσεις του βάσει της παρούσας συμφωνίας, μπορεί να λάβει κατάλληλα μέτρα. Προηγουμένως, με εξαίρεση τις περιπτώσεις έκτακτης ειδικής ανάγκης, παρέχει στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης όλες τις χρήσιμες πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τη διεξοδική εξέταση της κατάστασης, με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής από τα μέρη.

   Κατά την επιλογή μέτρων, δίδεται προτεραιότητα σε αυτά που διαταράσσουν λιγότερο τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας. Τα μέτρα αυτά γνωστοποιούνται αμέσως στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και αποτελούν αντικείμενο διαβουλεύσεων, εφόσον το ζητήσει το άλλο μέρος, στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ή οποιουδήποτε άλλου οργάνου που δημιουργείται δυνάμει του άρθρου 123 ή 124.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 2, 3 και 4 δεν επηρεάζουν κατά κανένα τρόπο και δεν θίγουν τα άρθρα 32, 40, 41, 42, 46 και το πρωτόκολλο 3 (Ορισμός της έννοιας «καταγόμενα προϊόντα» ή «προϊόντα καταγωγής» και μέθοδοι διοικητικής συνεργασίας).

Άρθρο 130

1. Σε περίπτωση διαφοράς μεταξύ δύο μερών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, το ένα από τα μέρη κοινοποιεί στο άλλο μέρος και στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης επίσημη αίτηση διευθέτησης της εν λόγω διαφοράς.

   Σε περίπτωση που ένα μέρος θεωρεί ότι ένα μέτρο που έχει λάβει το άλλο μέρος, ή παράλειψη από το άλλο μέρος, αποτελεί παραβίαση των υποχρεώσεών του στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, η επίσημη αίτηση διευθέτησης της διαφοράς πρέπει να αιτιολογεί τη γνώμη αυτή και να αναφέρει, κατά περίπτωση, ότι το μέρος μπορεί να λαμβάνει τα μέτρα που προβλέπονται στο άρθρο 129 παράγραφος 4.

2. Τα μέρη προσπαθούν να διευθετήσουν τη διαφορά, πραγματοποιώντας διαβουλεύσεις καλη τη πίστει στο πλαίσιο του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης και άλλων οργάνων, όπως προβλέπει η παράγραφος 3, με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης το συντομότερο δυνατό.

3. Τα μέρη παρέχουν στο Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης όλες τις κατάλληλες πληροφορίες που απαιτούνται για τη διεξοδική εξέταση της κατάστασης.

Η εν λόγω διαφορά, ενόσω δεν έχει διευθετηθεί, εξετάζεται σε κάθε συνεδρίαση του Συμβουλίου Σταθεροποίησης και Σύνδεσης, εκτός αν κινηθεί η διαδικασία διαιτησίας που προβλέπεται στο πρωτόκολλο 7. Μια διαφορά θεωρείται ότι έχει επιλυθεί, όταν το Συμβούλιο Σταθεροποίησης και Σύνδεσης έχει λάβει δεσμευτική απόφαση για τη διευθέτησή της, όπως προβλέπει το άρθρο 129 παράγραφος 3, ή αν έχει δηλώσει την εξάλειψη της διαφοράς.

Οι διαβουλεύσεις σχετικά με μια διαφορά μπορούν επίσης να πραγματοποιηθούν σε οποιαδήποτε συνεδρίαση της Επιτροπής Σταθεροποίησης και Σύνδεσης ή οποιασδήποτε άλλης επιτροπής ή οργάνου που δημιουργείται με βάση το άρθρο 123 ή 124, όπως έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών ή κατόπιν αιτήματος ενός από τα μέρη. Οι διαβουλεύσεις μπορούν να πραγματοποιηθούν επίσης γραπτώς.

Όλες οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται κατά τις διαβουλεύσεις παραμένουν εμπιστευτικές.

4. Όσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του πρωτοκόλλου 7, οποιοδήποτε από τα μέρη μπορεί να ζητήσει τη διευθέτηση της διαφοράς με διαιτησία, σύμφωνα με το εν λόγω πρωτόκολλο, εφόσον τα μέρη δεν έχουν κατορθώσει να επιλύσουν τη διαφορά εντός δύο μηνών από την έναρξη της διαδικασίας διευθέτησης της διαφοράς, σύμφωνα με την παράγραφο 1.

Άρθρο 131

Μέχρις ότου επιτευχθούν, δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, ίσα δικαιώματα για τα άτομα και τους οικονομικούς φορείς, η παρούσα συμφωνία δεν επηρεάζει τα δικαιώματα που εξασφαλίζονται γι' αυτούς βάσει υφιστάμενων συμφωνιών που δεσμεύουν ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, αφενός, και το Μαυροβούνιο, αφετέρου.

Άρθρο 132

Το Πρωτόκολλο 8 καθορίζει τις γενικές αρχές συμμετοχής του Μαυροβουνίου στα κοινοτικά προγράμματα.

Τα πρωτόκολλα 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 και 8, καθώς και τα παραρτήματα I έως VII αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 133

Η παρούσα συμφωνία συνάπτεται για απεριόριστο χρονικό διάστημα.

Καθένα από τα μέρη μπορεί να καταγγείλει την παρούσα συμφωνία με κοινοποίηση προς το άλλο μέρος. Η παρούσα συμφωνία παύει να ισχύει έξι μήνες μετά την ημερομηνία της εν λόγω κοινοποίησης.

Καθένα από τα μέρη μπορεί να αναστείλει την παρούσα συμφωνία, με άμεση ισχύ, σε περίπτωση μη τήρησης από το άλλο μέρος ενός από τα βασικά στοιχεία της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 134

Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, με τον όρο «μέρη» νοούνται η Κοινότητα ή τα κράτη μέλη της, ή η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εξουσίες τους, αφενός, και η Δημοκρατία του Μαυροβουνίου, αφετέρου.

Άρθρο 135

Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται, αφενός, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζονται οι συνθήκες για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενέργειας, υπό τους όρους που καθορίζουν οι εν λόγω συνθήκες και, αφετέρου, στο έδαφος του Μαυροβουνίου.

Άρθρο 136

Ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι ο θεματοφύλακας της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 137

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίγραφα σε καθεμία από τις επίσημες γλώσσες των μερών και όλα αυτά τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

Άρθρο 138

Τα μέρη εγκρίνουν την παρούσα συμφωνία σύμφωνα με τις ισχύουσες σ' αυτά διαδικασίες.

Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του δεύτερου μήνα που ακολουθεί την ημερομηνία κατά την οποία τα μέρη κοινοποιούν το ένα στο άλλο την ολοκλήρωση των διαδικασιών που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο.

Άρθρο 139
Ενδιάμεση συμφωνία

Σε περίπτωση που, εν αναμονή της ολοκλήρωσης των διαδικασιών που απαιτούνται για τη θέση σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας, οι διατάξεις ορισμένων μερών της παρούσας συμφωνίας, ιδίως αυτές που αφορούν την ελεύθερη κυκλοφορία εμπορευμάτων και οι διατάξεις για τις μεταφορές, τεθούν σε ισχύ μέσω ενδιάμεσης συμφωνίας μεταξύ της Κοινότητας και του Μαυροβουνίου, τα μέρη συμφωνούν ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, για τους σκοπούς των διατάξεων του τίτλου IV άρθρα 73, 74 και 75 της παρούσας συμφωνίας, των πρωτοκόλλων 1, 2, 3, 5, 6 και 7, και των σχετικών διατάξεων του πρωτοκόλλου 4 αυτής, ως «ημερομηνία θέσης σε ισχύ της παρούσας συμφωνίας» νοείται η ημερομηνία θέσης σε

ισχύ της σχετικής ενδιάμεσης συμφωνίας όσον αφορά τις υποχρεώσεις που περιέχονται στις προαναφερθείσες διατάξεις.